SPRAWOZDANIE

SYNUYKATU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH

ZA ROK 1928.

KATOWICE

1929

Krawczyński 1929 r.

SPRAWOZDANIE

SYNDYKATU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH

ZA ROK 1928.

KATOWICE

1929

Z 76082
23374 III

D-20/54/4

Biblioteka Śląska

2.07 2-

UCZESTNICY SYNDYKATU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH.

Górnośląskie Zjednoczone Huty Królewska i Laura, Spółka Akcyjna Górniczo-Hutnicza, Katowice.

Bismarckhütte Spółka Akcyjna, Hajduki Wielkie.

Friedenshütte, Spółka Akcyjna, Katowice.

Towarzystwo Akcyjne Zakładów Hutniczych „Huta Bankowa", Dąbrowa Górnicza.

Towarzystwo Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza, Spółka Akcyjna, Warszawa.

Towarzystwo Zakładów Metalowych B. Hantke, Spółka Akcyjna, Warszawa.

Modrzejowskie Zakłady Górniczo-Hutnicze, Spółka Akcyjna, Warszawa.

Kattowitzer Aktiengesellschaft für Bergbau und Eisenhüttenbetrieb — Katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa, Katowice.

Spółka Akcyjna Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich, Warszawa.

Baildonstal, Spółka Akcyjna, Katowice — przestała być z dniem 20 grudnia 1928 r., dzięki fuzji z Friedenshütte, samodzielną osobą prawną.

Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych, Spółka Akcyjna, Warszawa.

Huta Żelazna „Kraków", Spółka Akcyjna, Kraków.

Huta „Silesia", Spółka Akcyjna, Paruszowiec.

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA W POLSCE W ROKU 1928.

PRODUKCJA PRZEMYSŁOWA.

Rok 1928 był dla życia gospodarczego Polski okresem intenzywnego rozwoju produkcji przemysłowej.

Ogólny wskaźnik tej produkcji wykazywał przez cały rok zdecydowaną tendencję zwyżkową; odnajdujemy ją również w cyfrach produkcji hutniczej, zdążającej równomiernie za ogólnym wzrostem wytwórczości.

Ilustruje to poniżej podana tabelka:

(Wskaźniki 1925 — 1927 = 100.)

Rok i kwartał	Wskaźnik ogólny produkcji przem.	Górnictwo (wydobycie)		Hutnictwo wskaźniki prod. dzien.		Niektóre gałęzie przemysłu przetwórczego Wskaźnik przepracowanych robotn. — godz.			
		Węgiel kam.	Ropa naft.	żelaza	cynku	metalowy i maszynowy	chemiczny	budowlany	włokienniczy
1927									
I.	106,0	120,8	90,6	127,8	109,1	105,2	102,3	61,2	117,5
II.	110,1	98,9	98,4	127,9	116,9	109,1	103,2	100,2	124,9
III.	117,4	107,0	91,8	142,0	118,5	117,5	109,0	141,6	127,8
IV.	125,1	118,8	92,0	142,4	119,8	126,7	105,2	129,5	132,8
1928									
I.	120,1	118,2	93,7	143,3	120,9	132,9	114,6	83,8	134,3
II.	125,7	112,4	98,5	149,7	123,3	139,2	112,3	173,2	125,1
III.	131,5	114,7	96,7	156,9	124,5	146,5	115,9	219,5	127,7
IV.	139,6	129,5	94,4	166,8	129,6	148,6	116,8	195,0	136,6

W cyfrach absolutnych przeciętna produkcja miesięczna hutnictwa żelaznego wynosiła:

	1927 rok:		1928 rok:	
	tonn	%	tonn	%
wielkie piece	51.451	100	57.030	110,84
stalownie	103.706	100	119.741	115,46
walcownie	72.912	100	87.871	120,52

O wzmożeniu ogólnej wytwórczości świadczy pośrednio również liczba robotników, zatrudnionych w przemyśle, która osiągnęła w październiku 1928 r. najwyższy poziom 898 000 (wobec 808 000 w tymże miesiącu 1927 r.), jak i liczba bezrobotnych, wynosząca w październiku 1928 — 79 900 (wobec 117 000 w październiku 1927 r.).

ZBYT ARTYKUŁÓW PRZEMYSŁOWYCH.

Wzmożeniu się produkcji towarzyszył wzrost zbytu na rynku wewnętrznym. Odzwierciedlają to łącznie z cyframi produkcji również i cyfry handlu zagranicznego, wykazujące po stronie przywozu wzrost o 16%, natomiast po stronie wywozu spadek o 0,2%. Cały więc wzrost wytwórczości zaabsorbował rynek wewnętrzny, który ponadto wykazał jeszcze wzmożone zapotrzebowanie na materjały importowane.

Oczywiście wyroby hutnicze objęte były również ogólnem ożywieniem popytu. Jak wynika z naszej statystyki sprzedaży, cyfra zbytu wyrobów hutniczych przez Syndykat Polskich Hut Żelaznych wzrosła o 34,76% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Co więcej, stanowiła ona w odniesieniu do ogólnej wytwórczości walcowni 67,58% w porównaniu z 57,58% w r. 1927, co przy równoczesnym, aczkolwiek nieznacznym spadku eksportu stanowi dalszą ilustrację wzmożenia się pojemności rynku wewnętrznego.

CHARAKTER KONJUNKTURY ROKU 1928.

Względnie zadawalający obraz, jaki przedstawia rozwój produkcji przemysłowej i zbytu, zaciemniały jednak i w roku 1928 momenty, budzące wątpliwość co do możliwości tak znacznego pogłębienia wewnętrznego rynku zbytu. Jeśli się zważy, iż ożywienie w roku sprawozdawczym położyć należy na karb wzmożonej działalności inwestycyjnej, — a świadczy o tem rozwój najsilniejszy w gałęziach przemysłu fabrykującego pośrednio lub bezpośrednio środki produkcji — (jak np. przemysł hutniczy i metalowo-maszynowy) — i skład materjałowy naszego importu, — (63% całkowitego importu stanowią środki produkcji), — jak i wreszcie rozwój przemysłu budowlanego, który choć absolutnie biorąc słaby, w stosunku do roku 1927 wykazuje prawie 100%-owe zwiększenie przepracowanych robotniko-godzin, — to nasuwa się pytanie, czy ten rozwój produkcji przemysłowej był zharmonizowany z proporcjonalnym wzrostem realnej siły nabywczej, wzgl. wzrostem środków obrotowych kraju.

Na te pytania niestety nie możemy dać odpowiedzi twierdzącej.

Wprawdzie wskaźnik płac zarówno robotniczych jak i urzędniczych wykazywał w ciągu roku 1928 dalszy wzrost — płace w hutnictwie żelaznem Górnego Śląska przewyższały w grudniu 1928 r. o 27% poziom z roku 1927, a w przemyśle budowlanym o 22—64% —, ale zdolność nabywcza wsi, jako największego konsumenta produkcji przemysłowej, mimo ilościowo korzystnych wyników zbiorów wobec niskich cen płodów rolnych (wskaźnik cen artykułów rolnych przy wzięciu za podstawę r. 1927 wynosił w grudniu 1928 r. — 94,1) spadła raczej w stosunku do roku poprzedniego. Przy takim stanie rzeczy rozwój produkcji przemysłowej musiał wyprzedzić w stosunku nadmiernym wzrost wewnętrznej siły nabywczej.

Świadczy o tem również m. i. porównanie rozwoju wkładów i kredytów krótkoterminowych, udzielonych przez instytucje kredytowe w Polsce. I tak wzrosły wkłady w instytucjach kredytowych w czasie od 31 grudnia 1927 r. do 30 września 1928 r. o 22%, podczas gdy udzielone w tymże okresie pożyczki krótkoterminowe wykazują przyrost o 28%.

Tempo inwestycji, oddziaływujące na rozwój produkcji przemysłowej, budziło więc silniejszy popyt na kapitały, któremu nie odpowiadał ani proces akumulacji kapitałów, ani też — wobec bierności bilansu handlowego i słabego dopływu pożyczek zagranicznych — przypływ kapitałów zagranicznych. Prowadziło to w prostej linji do zerwania równowagi na rynku pieniężnym i do ciasnoty gotówki, która w trzecim kwartale 1928 r. dawała się już poważnie odczuć.

Dlatego też wyniki cyfrowe kampanji gospodarczej w r. 1928 oceniać należy z dużą ostrożnością. Nie ulega już wątpliwości, że popyt rynku wewnętrznego przekroczył płynne środki, jakiemi gospodarstwo nasze rozporządza i że wskutek tego, — bez względu na dalsze komplikacje, jakie w roku 1929 zajść mogą — zbyt w tym roku nie będzie się mógł utrzymać na wysokości cyfr roku sprawozdawczego.

OGÓLNA SYTUACJA KREDYTOWA W ROKU 1928.

Stwierdzić można było z końcem roku 1928, iż jedynem rozwiązaniem sytuacji będzie dopływ do życia gospodarczego kredytów długoterminowych — (gdyż nasza gospodarka pracowała kre-

dytami krótkoterminowemi tam, gdzie natura rzeczy wymaga kredytu długoterminowego), jak i wysokie upłynnienie istniejących zasobów pieniężnych. Niestety ani polityka finansowa Rządu, strzegącego uwięzionych w kasach rządowych rezerw, ani dalszy rozwój instytucji ubezpieczeń społecznych, unieruchomiających znaczne zapasy gotówki, ani wreszcie polityka kredytowa Banku Polskiego, broniącego w ostatnim kwartale restrykcjami kredytowemi granicy pokrycia swych biletów nie złożyły się na pożądane upłynnienie środków obrotowych.

W roku 1929 spadnie więc na barki producenta przemysłowego nietylko sprawa podtrzymania wytwórczości swej, ale i sfinansowania nadwyżki zbytu w r. 1928.

Ustosunkowanie się działalności Syndykatu Polskich Hut Żelaznych do ogólnego położenia gospodarczego kraju, przedstawia dalszy ciąg sprawozdania.

STOSUNKI ORGANIZACYJNE SYNDYKATU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH.

Umowy syndykackie, zawarte z początkiem 1926 r. na półtora roku, a następnie przedłużone o dalszy rok, obowiązywały do dnia 30 czerwca 1928 r. Dnia 9 czerwca 1928 r. umowy **przedłużone zostały na dalsze trzy lata, tj. do 30 czerwca 1931 r.**

W związku z przedłużeniem umów syndykackich nastąpiły pewne zmiany w podziale udziałów ogólnych i w poszczególnych grupach. Nadto dokonane zostało **podwyższenie kapitału zakładowego** Syndykatu P. H. Ż. z dotychczasowych 107 500,— zł na 5 000 000,— zł.

Struktura organizacyjna Syndykatu została szeregiem uchwał rozszerzona i uzupełniona.

Najcharakterystyczniejsze uzupełnienia dotychczasowych umów dotyczą:

1. Włączono do umów syndykackich t. zw. **własne zapotrzebowanie hut,** dla którego ustalone zostały oddzielne kwoty udziałowe.

2. Uczestnicy Syndykatu zapewnili sobie w imieniu własnem oraz w imieniu swoich zakładów własnego zapotrzebowania **wzajemną ochronę produkcji** w ten sposób, że z chwilą podjęcia przez któregokolwiek uczestnika, lub jego zakład własnego zapotrzebowania produkcji artykułu, wyrabianego już do dnia 1-go kwietnia 1928 r. przez innego uczestnika Syndykatu lub jego zakład własnego zapotrzebowania, materjał niezbędny do tej nowej produkcji będzie nabywany w Syndykacie po każdocześnie obowiązujących normalnych cenach i warunkach.

3. Te ilości materjałów, które służą do produkcji **nowowprowadzonych wyrobów,** nie wytwarzanych dotychczas w kraju sposobem fabrycznym (w przeciwieństwie do wyrobu sposobem rękodzielniczym), lub też wytwarzanych tylko w takich ilościach, które łącznie nie pokrywają 25% wewnętrznego zapotrzebowania kraju, **nie obciążają kwot zapotrzebowania własnego.**

4. Od dotychczasowego kwartalnego czasokresu obrachunkowego Syndykat z dniem 1. VII. 1928 r. przeszedł **na półroczny czasokres obrachunkowy.**

W październiku 1928 r. doszła do skutku **fuzja pomiędzy uczestnikami „Friedenshütte" S. A. i „Baildonstal", S. A.** Fuzja ta została wpisana do rejestru handlowego dnia 20-go grudnia 1928 r. i od tego czasu huty te pracują pod wspólną firmą „Friedenshütte", Spółka Akcyjna.

Struktura **władz Syndykatu,** tj. Rady Nadzorczej, Komisji Rewizyjnej i Zarządu pozostała w roku sprawozdawczym bez zmian zarówno organizacyjnie jak i osobowo.

W roku sprawozdawczym rozpoczęto budowę własnego gmachu administracyjnego dla Syndykatu w Katowicach i doprowadzono ją pod dach. Ostateczne wykończenie i oddanie do użytku ma nastąpić z końcem 1929 r.

STOSUNEK SYNDYKATU DO ODBIORCÓW.

HANDEL.

Doświadczenia, jakie przyniosły ubiegłe lata pracy organizacyjnej na rynku wewnętrznym, stanowiły dla Syndykatu P. H. Ż. podstawę do dalszego prowadzenia tej działalności, ulepszania i dostosowywania jej do zmiennych potrzeb życia praktycznego oraz dalszej jej rozbudowy.

We wzajemnym stosunku ról Syndykatu P. H. Ż. i jego odbiorców w sprawach organizacji rynku zapoczątkowaliśmy w roku sprawozdawczym pewną zmianę. W pierwszym okresie swej działalności Syndykat zmuszony był **narzucić** rynkowi pewne formy organizacyjne dla usunięcia panujących na nim, pod wielu względami niezdrowych stosunków. Rola Syndykatu polegała zatem na inicjowaniu, przeprowadzaniu i utrzymywaniu drogą swoich zarządzeń — czasem dość ostrych — silniejszej organizacji rynku.

W roku sprawozdawczym coraz częściej zaczyna się pojawiać samorzutna inicjatywa odbiorców w kierunku tworzenia związków, stowarzyszeń lub konwencji dla wspólnego regulowania stosunków rynkowych. Dowodzi to, że wychowawczy cel organizacyjnej akcji Syndykatu został w dużej mierze osiągnięty.

Temsamem z czynnika, który w zakresie programu organizacyjnego dawał inicjatywę rynkowi, Syndykat P. H. Ż. zwolna przechodzi do roli czynnika, którego główne zadanie polega na koordynowaniu akcji organizacyjnej odbiorców w poszczególnych rejonach.

Poza dalszą rozbudową istniejących już w poprzednich latach organizacyj hurtownego handlu żelazem dokonano w roku sprawozdawczym także zorganizowania średnich handlarzy; powstały mianowicie stowarzyszenia kupców handlujących żelazem i dźwigarami, obejmujące Poznańskie i Pomorze, Kongresówkę, Kresy Wschodnie, Małopolskę, Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie. Utworzenie tych Stowarzyszeń przyczyni się do wyrównania niejednego nieporozumienia, jakie zachodziło pomiędzy hurtownym handlem a jego odbiorcami, przedewszystkiem zaś zabezpieczy nas zupełnie przed napływem materjału zagranicznego na rynek krajowy za pośrednictwem handlu.

Organizacja hurtownego handlu żelazem w Polsce zdała dobrze w 1928 r. egzamin swej sprawności, co uwydatniło się, — pominąwszy stale wzrastające obroty w handlu żelazem, — tem przedewszystkiem, że handel wykazał wielką odporność wobec wszelkich prób konkurencji zagranicznej do usadowienia się na rynku polskim. Równocześnie handel żelazem przetrwał kryzys pieniężny, który dawał się już od października roku sprawozdawczego wszystkim branżom dotkliwie odczuwać, bez poważniejszych wstrząsów, co sami zainteresowani hurtownicy przypisują po największej części uporządkowanym warunkom handlowym w branży żelaznej.

METALOWY PRZEMYSŁ PRZETWÓRCZY.

Stosunek Syndykatu P. H. Ż. do metalowego przemysłu przetwórczego był również w roku sprawozdawczym nacechowany dążnością do jak najżyczliwszego uwzględnienia położenia i słusznych postulatów tego przemysłu.

Zorganizowane w końcu 1927 r. **Centralne Biuro Polskich Fabryk Gwoździ i Drutu** nie objęło niestety wszystkich fabryk tej branży, wskutek czego konsolidacja rynku gwoździ i drutu w Polsce natrafiała w roku sprawozdawczym na pewne trudności. Udzielając Centralnemu Biuru Polskich Fabryk Gwoździ i Drutu swego całkowitego poparcia w jego dążnościach do uporządkowania stosunków rynkowych w tej branży, Syndykat P. H. Ż. z drugiej strony wywierał nacisk zarówno na Centralne Biuro Polskich Fabryk Gwoździ

i Drutu, jak i na poszczególnych outsiderów, celem przyspieszenia porozumienia między obiema stronami. Możemy z zadowoleniem stwierdzić, że dzięki temu liczba outsiderów bardzo zmalała i że są widoki na ostateczne pomyślne rozwiązanie tej sprawy.

Wkońcu roku sprawozdawczego doszło do skutku utworzenie **Zjednoczenia Polskich Fabryk Łańcuchów z siedzibą w Katowicach.** Z powyżej wymienionemi syndykatami, jak również z **Biurem Sprzedaży Polskich Walcowni Rur** pozostawał Syndykat P. H. Ż. w przyjaznym kontakcie, współdziałając około dalszej konsolidacji rynku żelaznego. Między **cynkowniami** zarysowały się w 1928 r. możliwości wzajemnego porozumienia. Uczyniona próba konwencji, która mogła być wstępem do ewentl. zorganizowania Syndykatu cynkowni, została jednak w krótkim czasie, jako jeszcze niedojrzała, poniechana.

W szczególnie dobrych stosunkach pozostawał Syndykat z **Zjednoczeniem Polskich Fabryk Śrub i Nitów w Bielsku.**

PRZEMYSŁ BUDOWLANY.

W budownictwie zaznaczyło się w ubiegłym roku znaczne ożywienie. Program budowlany rządowy i samorządowy był poraz pierwszy zakrojony na większą skalę. Niestety, ostateczne rezultaty pozostały daleko poza zapowiedzianemi planami. Dotyczy to w szczególności samorządów, które liczyły częściowo na otrzymanie korzystnych pożyczek zagranicznych, częściowo zaś na udzielenie im kredytów budowlanych przez Rząd wzgl. przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Samorządy budowały rzeźnie, chłodnie, domy mieszkalne, szkoły itd. Oczekiwane kredyty zawiodły jednak w dużej mierze, gdyż Bank Gospodarstwa Krajowego nietylko nie był w stanie uwzględnić wszystkich wniosków miast o kredyty, lecz nawet nie potrafił w całości zrealizować wydane już promesy kredytowe. Przemysł budowlany w Polsce jest finansowo za słaby, by o własnych siłach sprostać swemu zadaniu z chwilą wielkiego wzmożenia się akcji budowlanej. To też zastosowane w drugiej połowie roku sprawozdawczego daleko idące ograniczenia kredytów budowlanych wprowadziły przemysł budowlany w stan kryzysu, którego skutki dotkliwie dały się odczuć dostawcom przemysłu budowlanego a w ich liczbie także hurtownemu handlowi żelazem, dostarczającemu żelazo budowlane.

ODBIORCY GDAŃSCY.

Na rynku gdańskim przyniósł rok sprawozdawczy znaczne wzmocnienie ekspansji handlowej Syndykatu P. H. Ż.; w szczególności wzrosło zainteresowanie stoczni okrętowych dla wyrobów polskiego hutnictwa. Stocznie w znacznie większej mierze niż dawniej pokrywały swoje zapotrzebowanie w Syndykacie P. H. Ż. Sukces ten jest wynikiem stosowanej przez Syndykat na rynku gdańskim polityki cennikowej; w przyszłym roku można spodziewać się dalszej poprawy także wskutek pewnych ulg i ułatwień, jakie uzyskaliśmy od Rządu dla materjałów przeznaczonych do budowy okrętów.

KONKURENCJA ZAGRANICZNA.

Konkurencja zagraniczna usiłowała także w roku sprawozdawczym wprowadzać swój towar na rynek polski. Jak w poprzednich latach, Syndykat poświęcał tej sprawie dużo uwagi, przedsiębiorąc energiczne kroki zaradcze, w czem doznawał całkowitego poparcia ze strony swoich odbiorców. Pomocną w tym względzie była współpraca nasza z zjednoczeniami fabryk metalowych. Możemy stwierdzić, że poza produktami w Polsce niewyrabianemi (profile okrętowe, blachy białe, niektóre gatunki stali specjalnej, szyny tramwajowe pewnych wymiarów oraz niektóre specjalne profile żelaza) import obejmował w przeważnej części tylko walcówkę i blachy cienkie.

Import w dziale blachy ocynowanej (białej) zmniejszy się niewątpliwie po podjęciu produkcji tej blachy przez jedną z krajowych hut. Równocześnie zmniejszy się przywóz blachy grubej, sprowadzanej w roku 1928 przez jedną z wytwórni rur spawanych, dzięki porozumieniu osiągniętemu z tą fabryką. Specjalną uwagę poświęcamy walce z przywozem żelaza i stali taśmowej, pod którą to rubryką kryje się import bednarki na zimno wal-

cowanej, dostarczanej dotąd głównie z Niemiec. Import szyn kolejowych dokonywany zwłaszcza do Gdańska zmniejszy się dzięki porozumieniu z danemi firmami.

NASZA WSPÓŁPRACA PRZY REFORMIE TARYF KOLEJOWYCH I CELNYCH.

W porozumieniu z Związkiem Polskim Hut Żelaznych oraz Górnośląskim Związkiem Przemysłowców Górniczo-Hutniczych zabiegał Syndykat P. H. Ż. w biurze Reformy Taryf przy Ministerstwie Komunikacji o złagodzenie projektowanych podwyżek taryfowych w odniesieniu do wyrobów hutniczych. Akcja ta została uwieńczona względnie pomyślnym rezultatem. Poza zmianami w nomenklaturze taryf kolejowych, przeprowadzonemi w myśl naszych wniosków, Biuro Reformy Taryf obniżyło projektowane pierwotnie bardzo znaczne podwyżki stawek przewozowych, tak, że podwyżki te przypuszczalnie nie przekroczą przeciętnie 20 — 25%, podczas gdy pierwotnie miały wynosić ca 60 i więcej procent. Przedstawiciele Syndykatu współpracowali również z dobrym skutkiem przy reorganizacji taryfy celnej, aczkolwiek prace te w roku sprawozdawczym nie zostały ukończone.

STOSUNEK DO SPOŁECZEŃSTWA.

W końcu pragniemy jeszcze nadmienić, że huty zjednoczone w Syndykacie P. H. Ż. całym szeregiem darów na cele społeczne i kulturalne dały wyraz zrozumienia dla ogólnych interesów społecznych. Przykładowo wymieniamy sumę jednego miljona złotych ofiarowanych na ręce Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, jako fundusz na rzecz Wydziału Hutniczego Akademji Górniczej w Krakowie dla uczczenia dziesięciolecia Niepodległej Polski, oraz subwencję dla Śląskiego Towarzystwa Lotniczego S. A., w wysokości 50.000 zł. Oprócz tego został złożony cały szereg dalszych ofiar, przekraczających sumę 100 000 zł, pomiędzy innemi również na budowę „Pomnika Zjednoczenia Ziem Polskich" w Gdyni, na różne organizacje społeczne i cele humanitarne — nie mówiąc już o ofiarach poniesionych przez poszczególne huty z osobna. Dochodzą one do wysokich sum. Wskazujemy przy tej sposobności również na kilkumiljonowy wydatek, jaki poniosło hutnictwo na cele Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, w której bierze wybitny udział.

TABL. I.

WSKAŹNIKI: CEN ŻELAZA, CEN ZŁOMU ŻELAZNEGO, ROBOCIZNY i OGÓLNEJ DROŻYZNY

za czas od lipca 1924 r. do grudnia 1928 r.

(na podstawie cen w złotych obiegowych).

Objaśnienie

Wskaźniki cen żelaza i ogólnej drożyzny obliczono na zasadzie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wskaźniki robocizny obliczono na zasadzie danych Związku Pracodawców Gśl. Przemysłu Górniczo - Hutniczego, biorąc za podstawę obliczeń średnią zarobków wykwalifikowanych robotników (grupa A), zatrudnionych przy wielkich piecach w stalowniach i walcowniach.

Wskaźniki cen złomu obliczono na zasadzie danych Centrali Zakupu Złomu Polskich Hut Żelaznych.

UWAGA. Cena żelaza w wys. zł. 222 została ustalona w d. 14. VII. 24 r. W wypadku, gdyby za podstawę obliczeń brano cenę żelaza z poprzedniego okresu a mianowicie zł 234, to okazałoby się, że rozpięcie pomiędzy wzrostem cen żelaza a wzrostem drożyzny, płac i cen złomu jest znacznie większe, niż to w niniejszym wykresie wykazano.

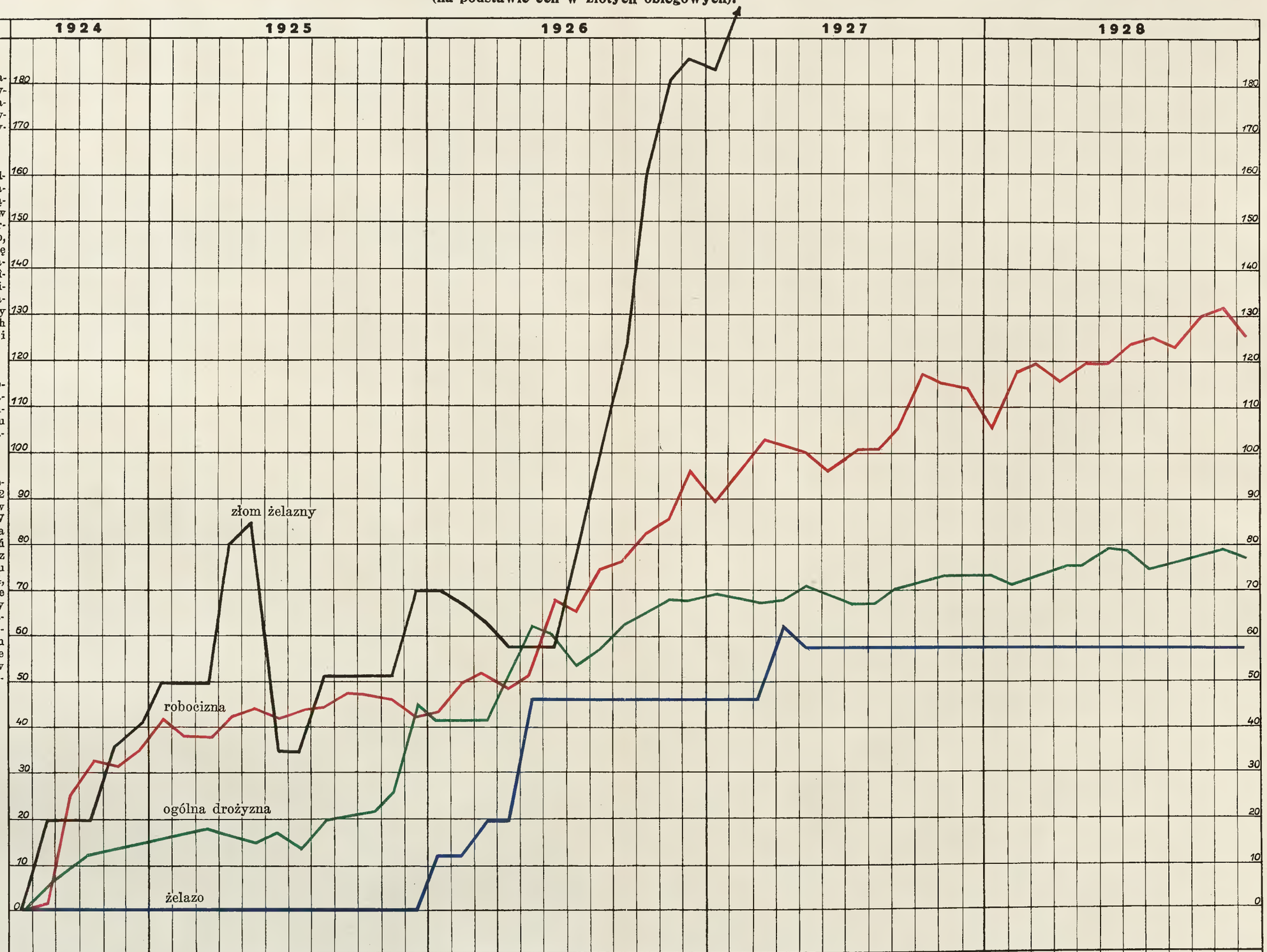

Wzrost wskaźników w stosunku do lipca 1924 roku.

złom żelazny 214%

robocizna 126%

drożyzna 77%

żelazo 58%

Miesiące	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ceny żelaza	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	250	250	265	265	325	325	325	325	325	325	325	325	325	325	325	360	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350
Ceny złomu	50	60	60	60	68	70	75	75	75	90	92,5	67,5	67,5	76	76	76	76	85	85	84	82	79	79	79	88	99,5	109	129	140	143	142	148	152	157	165	168	171	172	175	169	152	153	160	160	160	160	160	160	159	159	159	157	157	157
Płace	6,52	6,64	8,19	8,65	8,60	8,83	9,35	9,05	9,08	9,30	9,39	9,28	9,38	9,45	9,61	9,62	9,59	9,34	9,36	9,75	9,91	9,73	9,97	10,95	10,76	11,35	11,49	11,87	12,47	12,80	12,34	12,83	13,23	13,14	13,06	12,84	13,02	13,07	13,33	14,21	14,09	13,94	13,48	14,22	14,32	14,12	14,29	14,30	14,51	14,62	14,35	15,02	15,18	14,77

POLITYKA CEN.

W sprawozdaniu naszem za 1927 r. podkreśliliśmy stabilizacyjną tendencję Syndykatu, będącą wynikiem dążenia hut do poparcia polityki stabilizacyjnej Pana Ministra Przemysłu i Handlu. Stwierdzić należy, że cena żelaza wykazuje rozwój bardzo umiarkowany pomimo niewątpliwie postępującego wzrostu ogólnej drożyzny i pomimo silnej zwyżki cen współczynników kalkulacyjnych dla żelaza; stwierdzamy dalej, że cenę żelaza podwyższa się tylko w ostateczności, gdy wzgląd na egzystencję hut i konieczność zapewnienia pracy rzeszom robotniczym nieodzownie tego wymaga.

Możemy zanotować fakt, jak się zdaje zupełnie w życiu gospodarczem naszego kraju odosobniony, że **cena żelaza pozostała przez cały rok 1928 bez zmian i utrzymała się na poziomie zł 350,— za tonnę.**

Polityka cennikowa Syndykatu P. H. Ż. zadaje więc kłam licznym zarzutom niektórych — na szczęście coraz rzadszych — teoretyków gospodarczych, krytykujących działalność karteli. Posiadając z jednej strony stanowisko wręcz monopolistyczne na rynku, korzystając z drugiej strony z stałego wzrostu popytu na żelazo, Syndykat nietylko nie potwierdził wywodów aksjomatycznie stawianych przez teoretyków gospodarczych o zwyżkujących cenach, ale wręcz przeciwnie, stał się ostoją stabilizacyjną dla całej branży żelaznej, aczkolwiek z wielkiemi ofiarami ponoszonemi przez nasze huty.

Bo równocześnie szereg przedsiębiorstw państwowych, które wszak w pierwszym rzędzie są powołane do prowadzenia polityki stabilizacyjnej, przyłączył się do ogólnego ruchu zwyżkowego cen. Przeprowadzono podwyżkę taryf: pocztowej i kolejowej, taryfy osobowej, a Ministerstwo Komunikacji przygotowuje dalszą, bardzo znaczną, podwyżkę taryfy towarowej, godzącą bezpośrednio w kalkulację cen żelaza. Rząd motywuje konieczność tej podwyżki potrzebą zebrania środków na wykonanie programu inwestycyjnego P. K. P.; a ileż potrzeb inwestycyjnych, i to niesłychanie pilnych, ma hutnictwo do zaspokojenia?

Przyjrzyjmy się bliżej załączonym wykresom (tablica I i II), ilustrują one bowiem najwymowniej politykę cen hutnictwa.

W tablicy I., w której punktem wyjścia są ceny z połowy 1924 r. przedstawiony jest rozwój przeciętnych cen złomu na podstawie danych Centrali Zakupu Złomu, rozwój wskaźników robocizny, obliczonych na zasadzie przeciętnych zarobków robotniczych w hutnictwie według danych Górnośląskiego Związku Pracodawców oraz rozwój ogólnej drożyzny i cen żelaza, których wskaźniki zostały obliczone na zasadzie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Widzimy tam, że w czasie, gdy cena złomu podniosła się o 214%, robocizna o 127%, ogólna drożyzna o 77%, cena żelaza podniosła się tylko o 58% w stosunku do cen z połowy 1924 r. Wobec tego, że w tym czasie miała miejsce dewaluacja złotego o ca 72%, dochodzimy do wniosku, że cena żelaza liczona w złotych w złocie obniżyła się nawet, gdyż wzrost jej liczony w złotych obiegowych wynosił tylko 58%.

W drugiej tablicy uwidoczniony jest poziom cen żelaza w porównaniu ze wskaźnikami cen żywności, artykułów przemysłowych i z ogólnym wskaźnikiem, przyczem jako 100 przyjęto ceny z 1914 roku. I tutaj występuje jaskrawo dysproporcja między ceną żelaza, która utrzymuje się ciągle poniżej 100, mniejwięcej na poziomie cyfry 90, kiedy powyższe wskaźniki porównawcze wahają się w ciągu 1927 r. i 1928 r. od 140 do 162.

Obecna zasadnicza cena żelaza, w chwili jej ustanowienia, tj. 15 maja 1927 r. pokrywała koszty własne hut. Wskutek postępującego w czasie od 15 maja 1927 r. wzrostu cen złomu, robocizny, taryf pocztowych i kolejowych i innych kosztów, cena żelaza staje się stopniowo deficytową dla hut, nie mówiąc już zupełnie o uzyskaniu środków na inwestycje, jakich domaga się racjonalizacja i modernizacja techniki produkcyjnej.

Dla celów porównawczych podajemy zasadnicze ceny wewnętrzne żelaza sztabowego w szere-

TABLICA II.

Wskaźnik w złocie cen żelaza, żywności, artykułów przemysłowych oraz ogólny wskaźnik drożyzny ze stanem z 1914 r. przyjętym za 100 (na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

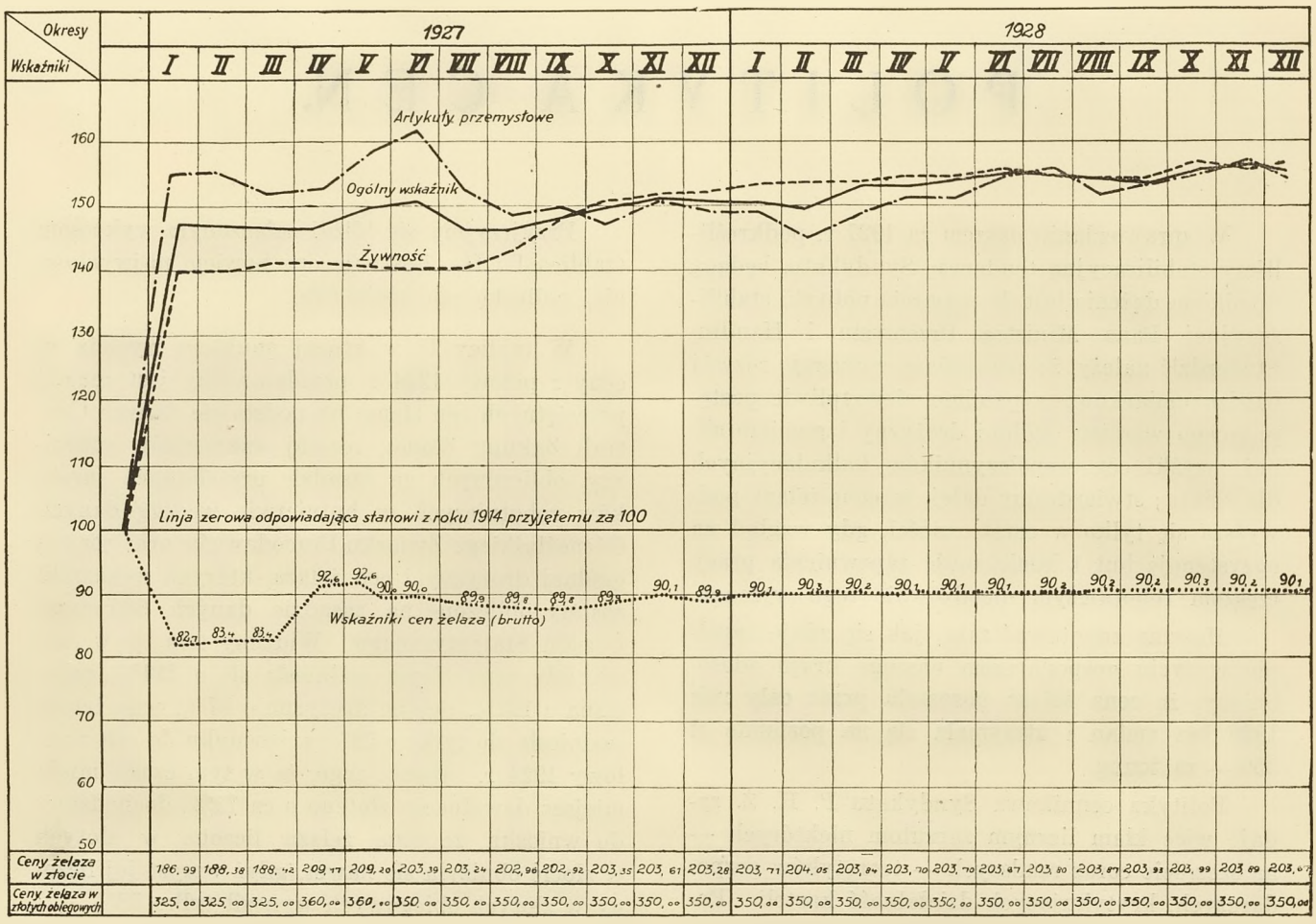

gu państw, w przeliczeniu na złote polskie; cena ta wynosi za 1000 kg.:

w Niemczech loco Gliwice	373,20 zł
w Austrji	410,— „
w Anglji	435,— „
w Czechosłowacji	384,40 „
w Stanach Zjedn. A. P.	367,30 „
a w Polsce tylko	350,— „

przytem Niemcy i Austrja stoją w przededniu podwyższenia powyższych cen o 5 — 10%.

Różnica na niekorzyść hutnictwa polskiego jest w rzeczywistości jeszcze większa, niż to wynika z powyższego zestawienia, gdyż większa taniość pieniądza, wyższy poziom techniczny, niższe podatki i nieporównanie lepsze położenie frachtowe daje hutom innych państw możność tańszej produkcji, powtóre zaś wskutek niskich cen wewnętrznych hutnictwo polskie — i tak pozbawione silnych rezerw finansowych, — posiada znacznie mniejszą odporność na straty związane z eksportem.

Od szeregu lat jesteśmy świadkami stale postępującego wzrostu robocizny, płac pracowników umysłowych oraz cen surowców używanych w hutnictwie żelaznem. W niedługim czasie nastąpi bardzo poważne podniesienie taryf przewozowych P. K. P. Wzrosły opłaty pocztowe i inne czynniki, powodujące zwiększenie kosztów własnych hut. W tym stanie rzeczy huty stanęły w obliczu zagadnienia podwyżki cen żelaza, jako nieuniknionej konieczności i nieodzownego warunku podtrzymania stanu zatrudnienia przemysłu hutniczego w Polsce. Z tą podwyżką, jako koniecznością nieodzowną pogodziły się już czynniki gospodarcze. Chodzi o to, by także czynniki decydujące, po dokładnem zbadaniu obecnej sytuacji w przemyśle hutniczym, okazały dla tej sytuacji należyte zrozumienie, zapewniając hutnictwu możliwość egzystencji i dalszego rozwoju.

STOSUNEK POLSKIEGO HUTNICTWA DO HUTNICTWA ZAGRANICZNEGO.

Przystąpienie hut polskich do Międzynarodowego Kartelu Rurowego w listopadzie 1927 r., które zdaniem wielu utorować miało drogę do porozumienia z Międzynarodowym Kartelem Stalowym, nie przyniosło oczekiwanych rezultatów. Prowadzone z początkiem roku sprawozdawczego rokowania nie usunęły rozbieżności poglądów pomiędzy przedstawicielami hutnictwa polskiego a Międzynarodowym Kartelem Stalowym.

Niemniej dalszy rozwój wypadków w 1928 r., pomimo zaniechania rokowań, nietylko nie spowodował rozdźwięku pomiędzy hutami polskiemi a przemysłem zrzeszonym w Międzynarodowym Kartelu Stalowym, lecz przeciwnie, wykazał, iż huty polskie żadną miarą nie są wrogie porozumieniom międzynarodowym w przemyśle żelaznym i że pod odpowiedniemi warunkami chętnie na porozumienia takie się godzą.

I tak w dniu 11 maja 1928 r. na konferencji w Wiedniu przedłużona została umowa o ochronie terytorjalnej z przemysłem czeskim, austrjackim i węgierskim na przeciąg dalszego roku, t. zn. do dnia 31 grudnia 1929 r. Syndykat Polskich Hut Żelaznych w roku sprawozdawczym w dalszym ciągu załatwiał sprawy z umowy tej płynące.

W grudniu roku sprawozdawczego zawarli przedstawiciele hut polskich umowę z przemysłem niemieckim, regulującą kwestję dostaw złomu i kontyngentu wywozowego do Niemiec. Umowa ta, której wejście w życie uwarunkowane jest zawarciem traktatu handlowego polsko-niemieckiego wzgl. ratyfikacją tego traktatu przez rządy obu państw, ułatwi znacznie rozwiązanie problemów, utrudniających dotychczas wejście Polski do porozumień międzynarodowych w przemyśle żelaznym.

Pewnego rodzaju stan beztraktatowy pomiędzy hutnictwem polskiem a głównymi producentami Europy uwydatnił i poparł tezę polską o wyłącznem prawie hut polskich do polskiego rynku wewnętrznego, gdyż mimo braku porozumień i stosunkowo niskiej ochrony celnej, konkurencja zagraniczna nie zdołała się na naszym rynku usadowić, a Syndykat Polskich Hut Żelaznych przez cały rok sprawozdawczy nie stracił ani na chwilę panowania nad polskim rynkiem żelaznym.

OGÓLNA ILOŚĆ ZAMÓWIEŃ PRZYDZIELONYCH PRZEZ SYNDYKAT NA POCZET KWOT UDZIAŁOWYCH HUT ZA 1927 i 1928 R.

PODZIAŁ WEDŁUG PRODUKTÓW

1928 R.

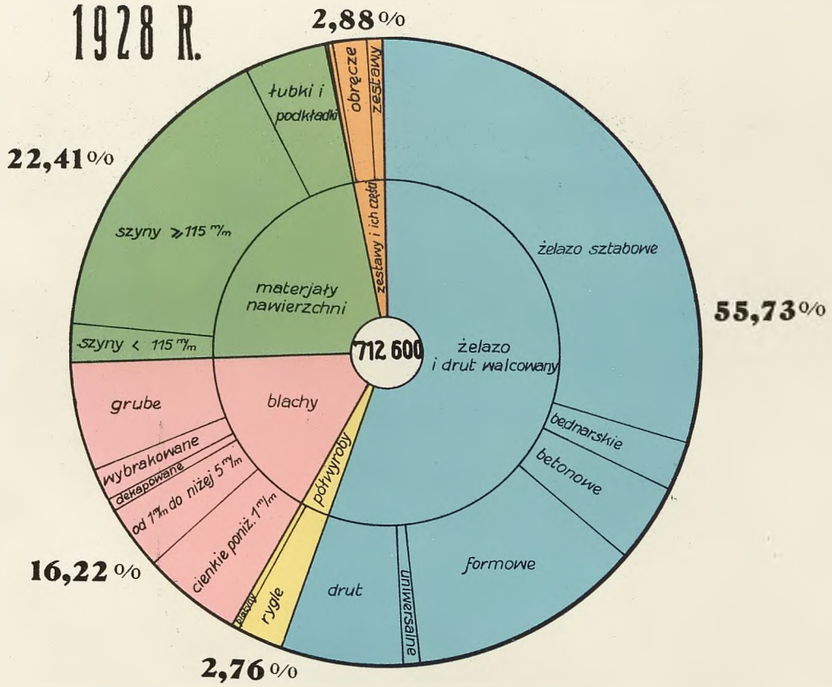

PRODUKTY	TONNY	TONNY	%	%
Rygle	17 430		2,44	
Platyny	2 256		0,32	
Razem półwyroby		**19 686**		**2,76**
Żelazo sztabowe	213 194		29,92	
Żelazo bednarskie	17 885		2,51	
Żelazo betonowe	28 736		4,03	
Żelazo formowe	86 617		12,15	
Żelazo uniwersalne	5 981		0,84	
Drut walcowany	44 737		6,28	
Razem żelazo i drut walcowany		**397 150**		**55,73**
Blachy cienkie poniżej 1 mm.	36 972		5,19	
Blachy cienkie od 1 mm. do 5 mm.	23 775		3,34	
Blachy cienkie 1 × dekapowane	721		0,10	
Blachy cienkie 2 × dekapowane	3 253		0,46	
Blachy cienkie wybrakowane	11 738		1,65	
Blachy grube (5 mm. i powyżej)	39 091		5,48	
Razem blachy		**115 550**		**16,22**
Szyny do 115 mm. włącznie wraz z akcesorjami	14 386		2,02	
Szyny o wysokości powyżej 115 mm.	116 131		16,30	
Łubki i podkładki do szyn powyżej 115 mm.	29 022		4,07	
Łapki do szyn powyżej 115 mm.	118		0,02	
Razem materjały nawierzchni kolejowej		**159 657**		**22,41**
Osie	1 185		0,17	
Koła	1 347		0,19	
Obręcze	12 703		1,78	
Zestawy do kół	4 860		0,68	
Razem zestawy do kół i części do nich		**20 095**		**2,82**
Sztuki kute		**462**		**0,06**
OGÓŁEM		**712 600**		**100,00**

1927 R.

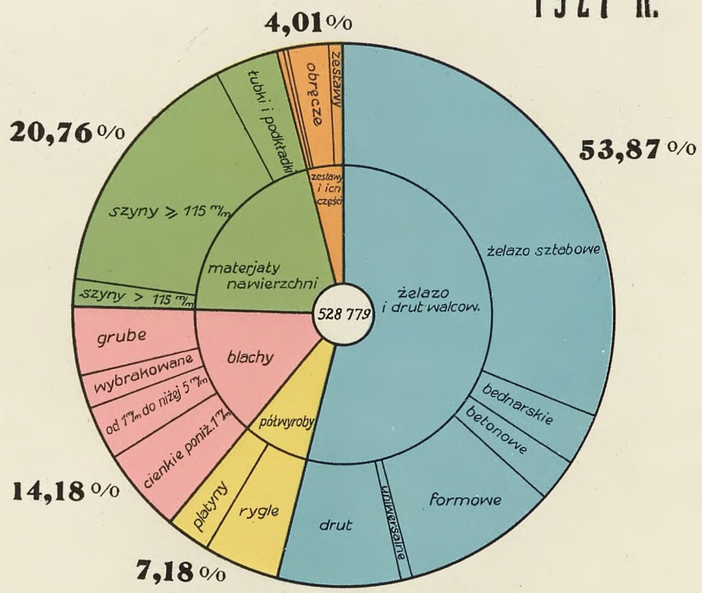

PRODUKTY	TONNY	TONNY	%	%
Rygle	23 823		4,51	
Platyny	14 155		2,67	
Razem półwyroby		**37 978**		**7,18**
Żelazo sztabowe	164 868		31,18	
Żelazo bednarskie	15 759		2,98	
Żelazo betonowe	13 508		2,55	
Żelazo formowe	48 352		9,14	
Żelazo uniwersalne	3 311		0,63	
Drut walcowany	39 072		7,39	
Razem żelazo i drut walcowany		**284 870**		**53,87**
Blachy cienkie poniżej 1 mm.	22 558		4,72	
Blachy cienkie od 1 mm. do 5 mm.	16 918		3,25	
Blachy cienkie 1 × dekapowane	280		0,05	
Blachy cienkie 2 × dekapowane	3 960		0,25	
Blachy cienkie wybrakowane	10 017		1,89	
Blachy grube (5 mm. i powyżej)	21 243		4,02	
Razem blachy		**74 976**		**14,18**
Szyny do 115 mm. włącznie wraz z akcesorjami	8 675		1,64	
Szyny o wysokości powyżej 115 mm.	80 568		15,24	
Łubki i podkładki do szyn powyżej 115 mm.	20 219		3,82	
Łapki do szyn powyżej 115 mm.	300		0,06	
Razem materjały nawierzchni kolejowej		**109 762**		**20,76**
Osie	2 037		0,38	
Koła	1 004		0,19	
Obręcze	12 567		2,38	
Zestawy do kół	5 108		0,97	
Razem zestawy do kół i części do nich		**20 716**		**3,92**
Sztuki kute		**477**		**0,09**
OGÓŁEM		**528 779**		**100,00**

STATYSTYKA SPRZEDAŻY.

PODZIAŁ ZAMÓWIEŃ WEDŁUG PRODUKTÓW.

Szczegółowy podział zamówień za 1928 i 1927 rok według produktów uwzględniony jest na tablicy III.

Zamówienia te przedstawiają się w poszczególnych grupach, jak następuje:

Żelazo i drut walcowany .	1928	397 150 t	55,73%
	1927	284 870 „	53,87%
Materjały nawierzchni kol.	1928	159 657 „	22,41%
	1927	109 762 „	20,76%
Blachy	1928	115 550 „	16,22%
	1927	74 976 „	14,18%
Półwyroby	1928	19 686 „	2,76%
	1927	37 978 „	7,18%
Zestawy do kół i części do nich	1928	20 095 „	2,82%
	1927	20 716 „	3,92%
Sztuki kute	1928	462 „	0,06%
	1927	477 „	0,09%
Razem:	1928	712 600 t	100,00%
	1927	528 779 „	100,00%

Ruch zamówień w poszczególnych kwartałach i grupach produktów uwidaczniają zestawienia, znajdujące się poniżej:

ŻELAZO I WALCÓWKA.

	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
Żelazo sztabowe	1928	51.096	49 098	70 478	42 522	213 194 t
	1927	46 260	37 454	43 084	38 070	164 868 „
„ bednarskie	1928	4 730	3 568	6 504	3 083	17 885 „
	1927	5 161	3 729	3 270	3 599	15 759 „
„ betonowe	1928	4 173	9 071	11 487	4 005	28 736 „
	1927	1 985	3 383	5 234	2 906	13 508 „

	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
Żelazo formowe	1928	16 891	20 281	32 731	16 174	86 617 t
	1927	11 356	12 526	13 632	10 838	48 352 „
„ uniwersalne	1928	1 710	1 711	1 596	964	5 981 „
	1927	877	815	837	782	3 311 „
Razem żelazo	1928	78 600	84 269	122 796	66 748	352 413 t
	1927	65 639	57 907	66 057	56 195	245 798 „
Walcówka	1928	10 620	11 130	12 936	10 051	44 737 t
	1927	10 754	11 477	8 476	8 365	39 072 „

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wykazuje żelazo wzrost zamówień o 43,38%, walcówka o 14,50%.

Transakcje żelazem handlowem, w których biorą udział wszystkie grupy klienteli Syndykatu, są najlepszym wskaźnikiem rozwoju obrotów handlu w okresie sprawozdawczym, zamówienia walcówki charakteryzują przedewszystkiem położenie fabryk drutu i gwoździ.

PÓŁWYROBY.

	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
Platyny	1928	979	1 227	50	—	2 256 t
	1927	8 198	5 265	275	417	14 155 „
Rygle	1928	7 480	5 579	2 361	2 010	17 430 „
	1927	9 492	6 465	5 392	2 474	23 823 „
Razem półwyroby	1928	8 459	6 806	2 411	2 010	19 686 t
	1927	17 690	11 730	5 667	2 891	37 978 „

Na zmniejszenie się zamówień w grupie półwyrobów wpłynęła, oprócz przyczyn które zanotowaliśmy w roku poprzednim (przejście huty „Silesii" na własność huty Bismarcka i huty „Baildonstal" na własność Friedenshütte) okoliczność, iż począwszy od 1 lipca 1928 r. transakcje półwyrobami pomiędzy uczestnikami Syndykatu nie obciążają kwot udziałowych.

MATERJAŁY NAWIERZCHNI KOLEJOWEJ.

	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
Szyny o wysokości do 115 m/m włącznie i akcesorja do nich	1928	3 052	5 896	3 222	2 216	14 386 t
	1927	1 419	1 835	2 982	2 439	8 675 „
Szyny powyżej 115 m/m . . .	1928	28 384	14 113	10 094	63 540	116 131 „
	1927	25 325	22 006	22 903	10 334	80 568 „
Łubki i podkładki do szyn powyżej 115 m/m	1928	10 735	2 622	2 943	12 722	29 022 „
	1927	5 288	184	12 796	1 951	20 219 „
Łapki do szyn powyżej 115 m/m	1928	88	6	14	10	118 „
	1927	126	—	160	14	300 „
Razem materjały nawierzchni kolejowej	1928	42 259	22 637	16 273	78 488	159 657 t
	1927	32 158	24 025	38 841	14 738	109 762 „

Zwiększenie się zamówień na szyny o wysokości do 115 m/m włącznie i akcesorja do nich (o 65,83%) świadczy przedewszystkiem o przemijającym charakterze podaży starego materjału.

który stanowił w latach poprzednich poważną konkurencję dla materjału nowego.

Ilości szyn do 115 m/m włącznie odebrane przez górnictwo (5 873 t), przemysł drzewny (2 761 t), rząd i samorządy (973 t), przeróbczy przemysł metalowy (836 t), cukrownie (785 t) i prywatne przedsiębiorstwa komunikacji (638 t) są nieznaczne, ponieważ akcja inwestycyjna wymienionych powyżej grup odbiorców pozostawia wiele do życzenia.

Zamówienia na szyny powyżej 115 m/m, które stanowią najpoważniejszą pozycję w zamówieniach Rządu wzrosły o 44%, w analogicznym stopniu wzrosły zlecenia na łubki i podkładki, aczkolwiek i te cyfry są w porównaniu z działalnością inwestycyjną kolei zagranicznych znikome.

ZESTAWY DO KÓŁ I CZĘŚCI DO NICH.

	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
Obręcze	1928	2 165	2 744	4 039	3 755	12 703 t
	1927	3 897	1 115	1 761	5 794	12 567 „
Osie	1928	171	510	360	144	1 185 „
	1927	1 392	238	116	291	2 037 „
Koła	1928	426	294	284	343	1 347 „
	1927	71	194	739	—	1 004 „
Zestawy	1928	802	1 853	1 368	837	4 860 „
	1927	1 173	781	1 479	1 675	5 108 „
Razem zestawy do kół i części do nich	1928	3 564	5 401	6 051	5 079	20 095 t
	1927	6 533	2 328	4 095	7 760	20 716 „

Ruch zamówień w grupie zestawów wskazuje na wielką powściągliwość Ministerstwa Komunikacji w udzielaniu zleceń fabrykom wagonów.

BLACHY.

	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
Blachy cienkie poniżej 1 mm do cynkowania	1928	4 291	5 432	18 906	355	28 984 t
	1927	8 034	3 557	3 219	1 463	16 273 „
Blachy cienkie poniżej 1 mm handlowe	1928	2 690	1 515	2 149	1 634	7 988 „
	1927	1 450	2 010	1 348	1 477	6 285 „
Blachy od 1—5 mm	1928	5 597	6 028	6 940	5 210	23 775 „
	1927	4 167	4 644	3 462	4 645	16 918 „
Blachy 1× dekapowane . . .	1928	182	393	109	37	721 „
	1927	10	254	—	16	280 „
Blachy 2× dekapowane . . .	1928	1 874	269	40	1 070	3 253 „
	1927	1 319	654	687	1 300	3 960 „
Blachy wybrakowane	1928	2 685	2 319	3 915	2 819	11 738 „
	1927	3 205	2 349	2 603	1 860	10 017 „
Blachy grube	1928	8.868	10 381	10 745	9 097	39 091 „
	1927	5 131	5 603	5 609	4 900	21 243 „
Razem blachy	1928	26 187	26 337	42 804	20 222	115 550 t
	1927	23 316	19 071	16 928	15 661	74 976 „

Zamówienia na blachy cienkie poniżej 1 m/m do cynkowania wykazały silną tendencję zwyżkową. Rozwinęły się one najpomyślniej w III. kwartale roku sprawozdawczego tj. w okresie, w którym zapotrzebowanie przemysłu budowlanego wykazuje w związku z pokrywaniem dachów swe najwyższe napięcie.

Do najpoważniejszych odbiorców blach cienkich handlowych poniżej 1 m/m zaliczyć należy w 1928 r. rząd (2 807 t) i przemysł metalowy (2 042 t). Pozostała klientela zaopatrywała się przeważnie w najdogodniej położonych składach hurtowych.

Charakterystyczną pozycję stanowią blachy dekapowane (3 974 t), tj. jedyna pozycja w grupie blach, która w zestawieniu z 1927 r. wykazuje spadek (o 266 t).

Spadek ów jest wynikiem ostrej walki konkurencyjnej pomiędzy emaljerniami na rynku wewnętrznym, która zmusiła część emaljerni do zwrócenia baczniejszej uwagi na eksport. W ten sposób należy sobie tłómaczyć fakt, iż transakcje blachami dekapowanemi na eksport pośredni osiągnęły w roku sprawozdawczym 2 631 t, podczas gdy w 1927 r. dochodziły one zaledwie do 806 t.

Zwiększenie się zbytu blach wybrakowanych stoi w związku ze wzrostem produkcji blach I. gatunku, które w znacznych ilościach są wywożone, podczas gdy blachy wybrakowane pozostają w kraju.

Jakkolwiek w grupie blach grubych zarysowała się w stosunku do 1927 r. poprawa, to jednak zlecenia te w zestawieniu ze zdolnością produkcyjną hut należy uważać za minimalne.

Walcowniom blach grubych daje się dotkliwie we znaki brak stałych, poważniejszych odbiorców blach dla budowy okrętów, do fabrykacji rur spawanych itp.

SZTUKI KUTE.

Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
1928	75	130	121	136	462 t
1927	189	100	126	62	477 „

PODZIAŁ ZAMÓWIEŃ WG. GRUP ODBIORCÓW ZA POSZCZEGÓLNE KWARTAŁY 1926, 1927 i 1928 R.

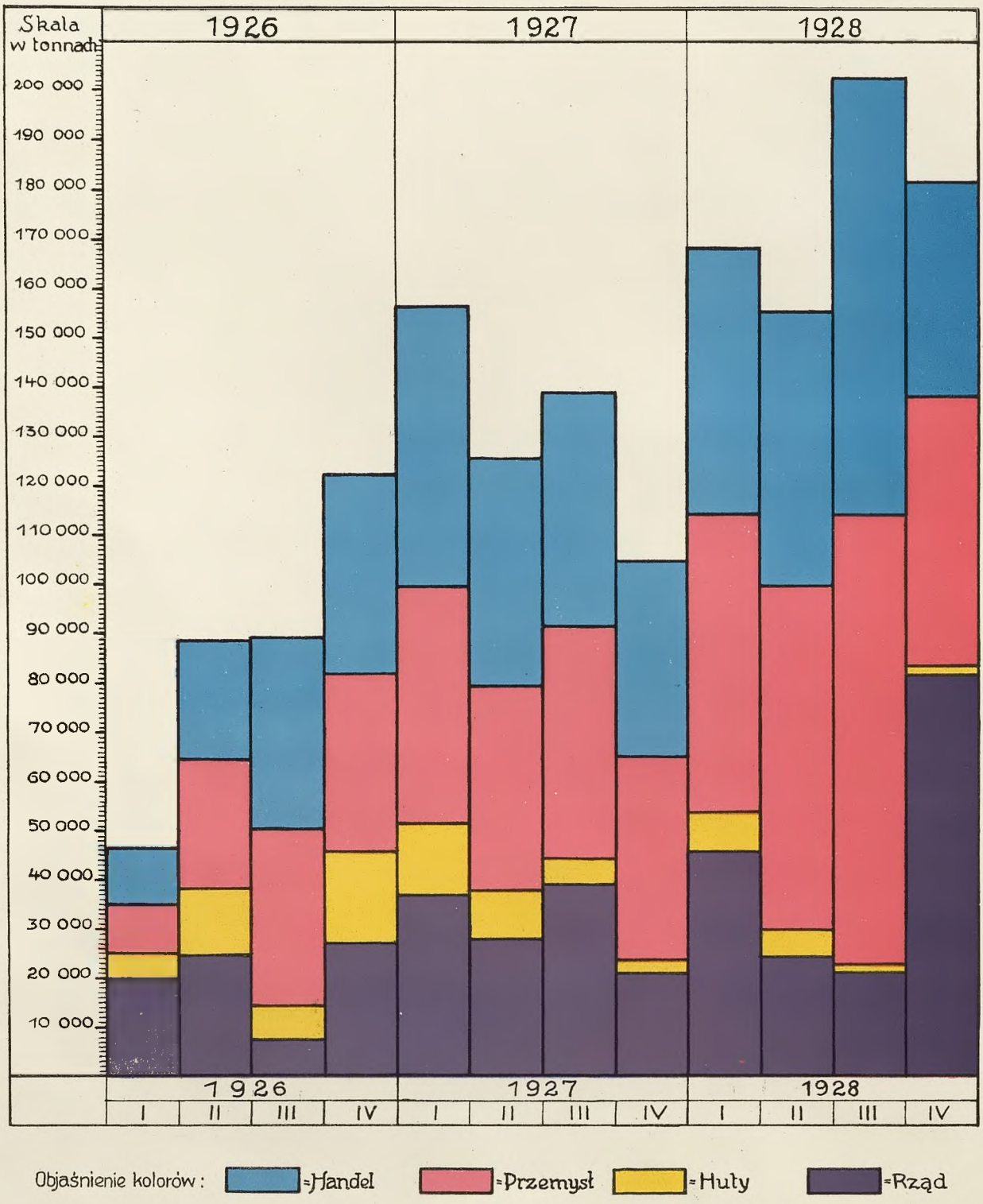

OGÓLNA ILOŚĆ ZAMÓWIEŃ PRZYDZIELONYCH PRZEZ SYNDYKAT NA POCZET KWOT UDZIAŁOWYCH HUT ZA 1928 R.

PODZIAŁ MIĘDZY POSZCZEGÓLNE KATEGORJE KLIENTÓW

według pochodzenia zamówień

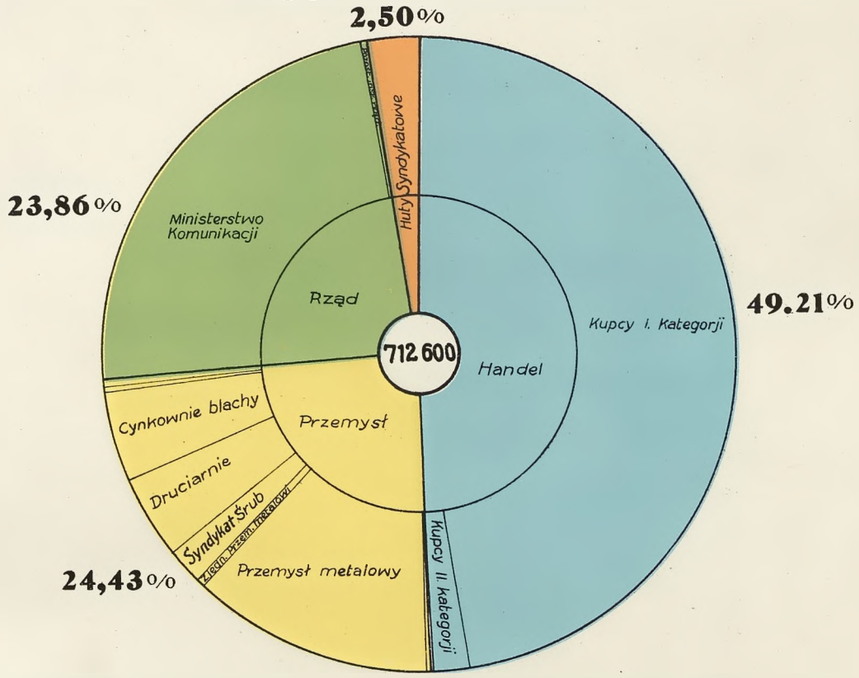

KATEGORJE	TONNY	TONNY	%	%
Kupcy I. kategorji	336 089		47,17	
Kupcy II. kategorji	13 351		1,87	
Kupcy III. kategorji	1 178		0,17	
Razem handel		350 618		49,21
Górnictwo	2 180		0,30	
Przemysł metalowy	86 801		12,18	
Zjednoczenie Przemysłowców Metalowych	3 491		0,49	
Syndykat Śrub	12 662		1,78	
Druciarnie	30 045		4,22	
Cynkownie blachy	32 844		4,61	
Prywatne przedsiębiorstwa komunikacji	827		0,12	
Przemysł budowlany	1 470		0,21	
Przemysł drzewny	2 008		0,28	
Cukrownie	99		0,01	
Pozostałe gałęzie przemysłu	1 027		0,14	
Razem przemysł		173 454		24,34
Różni		651		0,09
Razem zamówienia prywatne		524 723		73,64
Ministerstwo Komunikacji	166 988		23,43	
Pozostałe instytucje rządowe	3 043		0,43	
Razem Rząd		170 031		23,86
Samorządy		17		
Razem Huty Syndykatowe		17 829		2,50
OGÓŁEM		712 600		100,00

według przeznaczenia zamówień

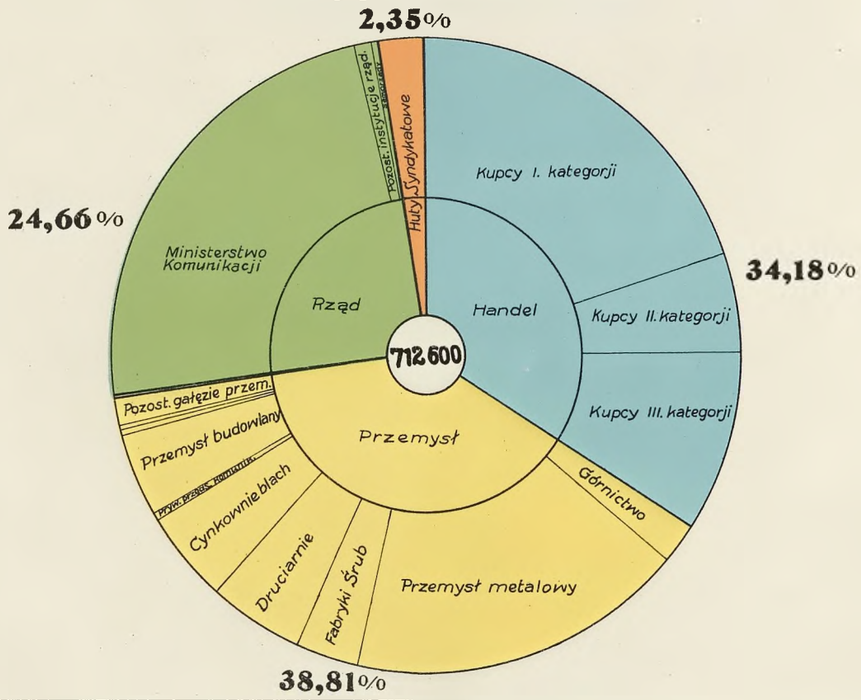

KATEGORJE	TONNY	TONNY	%	%
Kupcy I. kategorji	142 238		19,96	
Kupcy II. kategorji	34 496		4,84	
Kupcy III. kategorji	66 850		9,38	
Razem handel		243 584		34,18
Górnictwo	14 378		2,02	
Przemysł metalowy	122 966		17,26	
Zjednoczenie Przemysłowców Metalowych	—		—	
Fabryki Śrub	23 001		3,23	
Druciarnie	34 473		4,84	
Cynkownie blachy	33 179		4,66	
Prywatne przedsiębiorstwa komunikacji	3 154		0,44	
Przemysł budowlany	29 350		4,12	
Przemysł drzewny	2 861		0,40	
Cukrownie	1 375		0,19	
Pozostałe gałęzie przemysłu	10 372		1,45	
Razem przemysł		275 109		38,61
Różni		1 386		0,20
Razem zamówienia prywatne		520 079		72,99
Ministerstwo Komunikacji	167 044		23,44	
Pozostałe instytucje rządowe	6 427		0,90	
Razem Rząd		173 471		24,34
Samorządy		2 311		0,32
Razem Huty Syndykatowe		16 739		2,35
OGÓŁEM		712 600		100,00

PODZIAŁ ZAMÓWIEŃ WEDŁUG KATEGORJI ZAMAWIAJĄCYCH I ODBIORCÓW.

Ogólny podział zamówień na grupy klientów i okresy kwartalne 1926, 1927 i 1928 r. zamieszczamy na tablicy IV.

Rozpatrując ruch zamówień z uwzględnieniem podziału na grupy klienteli Syndykatu, należy przedewszystkiem zauważyć, że

	1928 r.	1927 r.	wzrost	spadek
na zamówienia prywatne przypadało	522 390 t	368 070 t	154 320 t	—
na zamówienia rządowe . . .	173 471 „	127 935 „	45 536 „	—
na zamówienia hut syndykatowych	16 739 „	32 774 „	—	16 035 t
Razem	712 600 t	528 779 t	183 821 t	—

Udział poszczególnych grup klienteli Syndykatu w ogólnej ilości zamówień przedstawia się w tym samym czasie, jak następuje:

	Rok	wg. statystyki zamawiających	wg. statystyki odbiorców
Handel	1928	350 618 t	243 584 t
	1927	228 769 „	172 121 „
Przemysł	1928	173 454 „	275 109 „
	1927	126 984 „	177 656 „
Różni	1928	651 „	1 386 „
	1927	12 061 „	17 105 „
Rząd	1928	170 031 „	173 471 „
	1927	126 742 „	127 935 „
Samorządy	1928	17 „	2 311 „
	1927	463 „	1 188 „
Huty Syndykatowe .	1928	17 829 „	16 739 „
	1927	33 760 „	32 774 „
Razem:	1928	712 600 t	712 600 t
	1927	528 779 „	528 779 „

Porównywując cyfry statystyki zamawiających ze statystyką odbiorców zauważamy, że handel z ogólnej ilości zamówionych w 1928 r. 350 618 t odebrał na skład 243 584 t tj. 69,47%, (w 1927 r. 75,24%) pozostałe zaś 107 034 t skierował do innych grup odbiorców.

Zamówienia udzielone Syndykatowi bezpośrednio przez przemysł określają się cyfrą 173 454 t, podczas gdy przemysł odebrał faktycznie 275 109 t., czyli, że zamówienia przeznaczone dla przemysłu a udzielone Syndykatowi za pośrednictwem handlu lub przez instytucje rządowe wynosiły w roku sprawozdawczym 101 655 t.

Grupa różni wykazuje w stosunku do roku poprzedniego znaczne zmniejszenie się (o 15 719 t), co należy poczytać za jedną z wielu oznak, świadczących o skuteczności pracy Syndykatu w dziedzinie koncentracji zbytu.

Zamówienia rządowe wykazały w cyfrach absolutnych wzrost o 45 536 t (według statystyki odbiorców). Zwiększenie się zamówień rządowych nie osiągnęło tego natężenia, co wzrost zamówień prywatnych. Zamówienia rządowe wynosiły bowiem w 1927 r. 24,19% ogólnej ilości zamówień zanotowanych przez Syndykat. W 1928 r. wzrosły one na 24,34%, podczas gdy zamówienia prywatne stanowiły w 1927 r. 69,61%, zwiększając się w 1928 r. na 73,31%.

Samorządy pokrywały w okresie sprawozdawczym swe zapotrzebowania, zgodnie z tendencją Syndykatu, niemal wyłącznie za pośrednictwem handlu. Z zamówień, które przeszły przez ewidencję Syndykatu wynika, że w 1928 r. odebrały one o 1 123 t więcej niż w roku poprzednim.

Zamówienia udzielone przez uczestników Syndykatu zmniejszyły się o 16 035 t t. j. o 51,07% z przyczyn, podanych przez nas w komentarzu do grupy półwyrobów.

Szczegółowy materjał cyfrowy, odnoszący się do podziału zamówień na kategorje klientów za 1928 r. zamieszczony jest wraz z odnośnemi wykresami na tablicy V.

HANDEL.

Ogólna wysokość zamówień bezpośrednich handlu w poszczególnych kwartałach 1928 r. przedstawia się, jak następuje:

Kupcy	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem
I. kategorji . . .	1928	72.204	77 114	121.200	65 571	336.089
	1927	54 976	46 366	55 970	50 615	207 927
II. kategorji . . .	1928	3 257	3 952	3 404	2 738	13 351
	1927	6 361	3 828	5 898	2 514	18 601
III. kategorji . . .	1928	155	224	430	369	1 178
	1927	712	449	488	592	2 241
Razem handel: . .	1928	75 616	81 290	125 034	68 678	350 618
	1927	62 049	50 643	62 356	53 721	228 769

Z zestawienia cyfr za 1928 r. z cyframi dotyczącemi 1927 r. wynika, że proces koncentracji sprzedaży w handlu hurtowym wykazał w ciągu roku sprawozdawczego dalsze postępy. Z ogólnej cyfry zamówień bezpośrednich handlu przypada bowiem w 1928 r. na hurtowników I. kategorji 95.86% (w roku poprzednim 90,89%), na zamówienia bezpośrednie kupców II. kategorji — 3,81%, reszta zaś a mianowicie 0,33% — na kupców III. kategorji.

Wzajemny stosunek zachodzący pomiędzy zamówieniami kupców I., II. i III. kategorji odzwierciedlają w ogólnych zarysach następujące cyfry:

OGÓLNA WYSOKOŚĆ ZAMÓWIEŃ HANDLU.

Kupcy	Rok	tonny	%	w porównaniu do roku 1927: wzrost t	wzrost %	spadek t	spadek %
I. kategorji . . .	1928	336 089	95,86	128 162	4,97	—	—
	1927	207 927	90,89				
II. kategorji . . .	1928	13 351	3,81	—	—	5 250	4,32
	1927	18 601	8,13				
III. kategorji . . .	1928	1 178	0,33	—	—	1 063	0,65
	1927	2 241	0,98				
Razem handel: . .	1928	350 618	100,00	121 849	—	—	—
	1927	228 769	100,00				

ZAMÓWIENIA HANDLU NA SKŁAD.

Kupcy	Rok	tonny	%	w porównaniu do roku 1927: wzrost t	wzrost %	spadek t	spadek %
I. kategorji . . .	1928	142 238	58,39	47 976	3,63	—	—
	1927	94 262	54,76				
II. kategorji . . .	1928	34 496	14,16	11 129	0,58	—	—
	1927	23 367	13,58				
III. kategorji . . .	1928	66 850	27,45	12 358	—	—	4,21
	1927	54 492	31,66				
Razem handel: . .	1928	243 584	100,00	71 463	—	—	—
	1927	172 121	100,00				

ZAMÓWIENIA HANDLU W PDSZCZEGÓLNYCH DZIELNICACH.

1928 r.

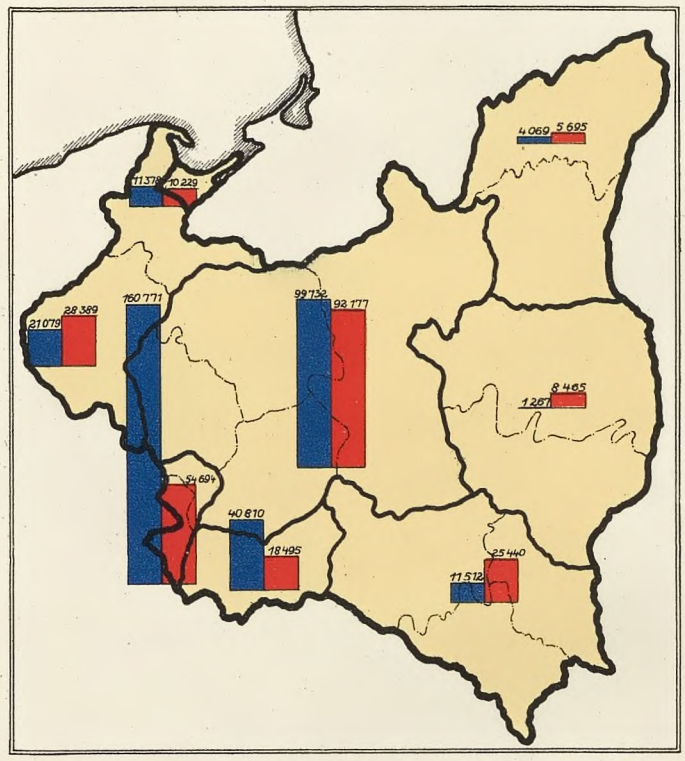

1927 r.

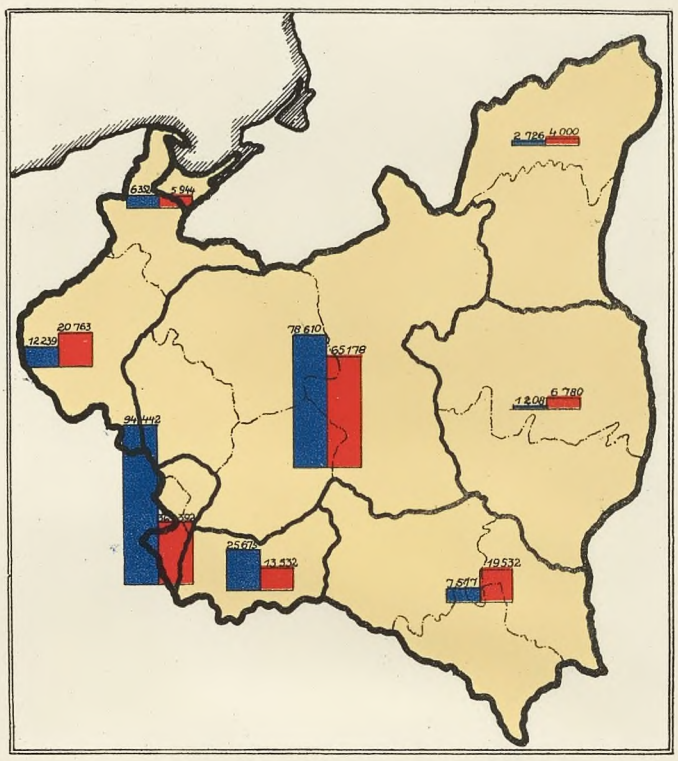

ogólna wysokość zamówień handlu

zamówienia handlu na skład

1928 r.

Wyszczególnienie	Woj. Śląskie i Rejon Dąbrowski	Kongresówka bez Rejonu Dąbrowskiego	Małopolska Zachodnia	Małopolska Wschodnia	Woj. Poznańskie i Pomorskie	Gdańsk	Woj. Wileńskie i Nowogrodzkie	Woj. Poleskie i Wołyńskie	Razem tonn
Handel ogółem	160 771	99 732	40 810	11 512	21 079	11 378	4 069	1 267	350 618
Handel na skład	54 694	92 177	18 495	25 440	28 389	10 229	5 695	8 465	243 584

1927 r.

Wyszczególnienie	Woj. Śląskie i Rejon Dąbrowski	Kongresówka bez Rejonu Dąbrowskiego	Małopolska Zachodnia	Małopolska Wschodnia	Woj. Poznańskie i Pomorskie	Gdańsk	Woj. Wileńskie i Nowogrodzkie	Woj. Poleskie i Wołyńskie	Razem tonn
Handel ogółem	94 442	78 610	25 675	7 517	12 239	6 352	2 726	1 208	228 769
Handel na skład	36 392	65 178	13 532	19 532	20 763	5 944	4 000	6 780	172 121

Udział kupców I. kategorji w ogólnej wysokości zamówień handlu wykazał w stosunku do roku 1927 wzrost zarówno w cyfrach absolutnych (o 128 162 t), jak i procentowo o 4,97.

Udział kupców II. kategorji wykazał spadek zamówień, wynoszący 5 250 t, tj. o 4,32%.

Udział kupców III. kategorji zmniejszył się w cyfrach absolutnych o 1 063 t, jak i procentowo o 0,65%.

Co się tyczy zamówień składowych, to należy to przedewszystkiem podkreślić, że w cyfrach absolutnych wzrosły one w stosunku do 1927 roku o 71 463 t i to we wszystkich kategorjach handlu. Procentowo biorąc, wykazały I. i II. kategorja wzrost transakcyj składowych, III. natomiast spadek. Jak z powyższych wywodów wynika, w ukształtowaniu się zamówień handlu zaszły między rokiem 1928 i 1927 pewne przesunięcia, a mianowicie zarysowało się dalsze zmniejszenie zamówień bezpośrednich kupców II. i III. kategorji, z drugiej zaś strony zamówienia składowe obu wymienionych grup, wykazują pokaźny wzrost (w tonnach). Co się tyczy zamówień kupców I. kategorji, to zlecenia tej grupy tak bezpośrednie jak i na skład, wykazują zarówno w liczbach absolutnych, jak i procentowo pomyślną tendencję rozwojową.

Dla uzupełnienia analizy zamówień handlu zamieszczamy obok tablicę VI., przedstawiającą nam stosunek ogólnej ilości zamówień tej grupy do zamówień na skład za 1928 i 1927 r.

PRZEMYSŁ.

Zamówienia przeznaczone dla przemysłu w poszczególnych kwartałach.

	Rok	I. kw.	II. kw.	III. kw.	IV. kw.	Razem	
Górnictwo	1928	3 551	3 345	4 068	3 414	14 378	t
	1927	2 910	2 790	2 663	2 620	10 983	„
Przemysł metalowy .	1928	36 845	37 475	38 873	32 774	145 967	„
	1927	22 004	21 375	25 947	25 617	94 943	„
Druciarnie	1928	8 184	8 291	10 144	7 854	34 473	„
	1927	9 455	9 897	6 256	6 840	32 448	„
Cynkownie blachy .	1928	4 717	6 450	20 124	1 888	33 179	„
	1927	8 780	3 503	3 748	1 892	17 923	„
Prywatne przedsię-	1928	406	1 120	479	1 149	3 154	„
biorstwa komun. .	1927	1 308	434	491	342	2 575	„
Przemysł budowlany	1928	3 241	7 629	13 630	4 850	29 350	„
	1927	1 203	2 122	3 102	1 738	8 165	„
Przemysł drzewny .	1928	109	1 754	871	127	2 861	„
	1927	137	27	1 367	194	1 725	„
Cukrownie	1928	620	403	352	—	1 375	„
	1927	291	219	280	281	1 071	„
Pozostałe gałęzie	1928	2 357	2 801	3 117	2 097	10 372	„
przemysłu . . .	1927	1 986	1 432	2 833	1 572	7 823	„
Razem przemysł: .	1928	60 030	69 268	91 658	54 153	275 109	t
	1927	48 074	41 799	46 687	41 096	177 656	„

Zamówienia bezpośrednie przemysłu stanowiły w 1928 r. 63,05% ogólnej wysokości zamówień przeznaczonych dla tej grupy, podczas gdy w obu poprzednich okresach sprawozdawczych dochodziły one do 70%.

Co się tyczy wysokości zapotrzebowania poszczególnych grup przemysłu, to w kolejności ich zaszły w zestawieniu z rokiem poprzednim pewne przesunięcia.

Bez zmian pozostała w 1928 r. kolejność pierwszych trzech najpoważniejszych w 1927 r. grup, a mianowicie:

przemysłu metalowego	(145 967 t	w 1928 r.,	wobec	94 943 t	w 1927 r.)
druciarń	(34 473 „	„	„	32 448 „	„)
cynkowni blach . . .	(33 179 „	„	„	17 923 „	„)

Czwarte miejsce zajął w 1928 r. przemysł budowlany (29 350 t wobec 8 165 t w 1927 r.).

Pokaźne zwiększenie wykazały również zamówienia przeznaczone dla górnictwa (o 3 395 t), przemysłu drzewnego (o 1 136 t), cukrowni (o 304 t), prywatnych przedsiębiorstw komunikacji (o 579 t) i pozostałych gałęzi przemysłu (o 2 549 t).

Zamówienia przeznaczone dla górnictwa wykazują wielką równomierność, ale jednocześnie prawie zupełny zanik większych prac inwestycyjnych.

Równomierność obserwujemy również w zamówieniach przeznaczonych dla najpoważniejszego odbiorcy w tej grupie, a mianowicie przemysłu metalowego. Zamówienia fabryk drutu i gwoździ wykazują w związku z osiągnięciem porozumienia pomiędzy zainteresowanemi zakładami znacznie korzystniejszy obraz, niż w roku poprzednim.

Na uwagę zasługuje rozwój zamówień dla przemysłu budowlanego. Przytoczone powyżej cyfry, jakkolwiek świadczą korzystnie o rozwoju ruchu budowlanego w okresie sprawozdawczym, to jednak wymagają one pewnego uzupełnienia, gdyż znaczna część zleceń przeznaczona dla rozbudowy figuruje pod innemi grupami. Najlepszym probierzem dla oceny rozmiarów, jakie osiągnął w 1928 r. ruch budowlany w kraju, jest rozwój zamówień na żelazo betonowe i formowe. Zamówienia te przedstawiają się, jak następuje:

	Żelazo betonowe	Żelazo formowe
1928 r.	28 736 t	86 617 t
1927	13 508 „	48 352 „
wzrost w tonnach	15 228 t	38 265 t
„ w %%	112,73%	79,14%

Szczegółowy podział zamówień żelaza betonowego i formowego na poszczególne rejony i grupy klienteli zamieszczamy poniżej.

ZBYT ŻELAZA BETONOWEGO I FORMOWEGO W LATACH 1928 i 1927. Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH REJONÓW.

Rejony wg. statystyki odbiorców	1928 r.			1927 r.			wzrost zbytu żelaza betonowego i formowego w tonnach
	żelazo betonowe	żelazo formowe	Razem	żelazo betonowe	żelazo formowe	Razem	
Górny Śląsk	4 628	14 051	18 679	1 147	7 266	8 413	10 266
Śląsk Cieszyński	1 262	1 262	2 524	843	793	1 636	888
Rejon Dąbrowski	1 722	6 311	8 033	951	3 842	4 793	3 240
Kraków	1 841	2 236	4 077	1 530	631	2 161	1 916
Wojew. Krakowskie	2 606	1 372	3 978	797	805	1 602	2 376
Lwów	1 142	3 106	4 248	607	1 763	2 370	1 878
Wojew. Lwowskie	278	1 109	1 387	135	602	737	650
„ Stanisławowskie	104	179	283	48	65	113	170
„ Tarnopolskie	429	602	1 031	32	30	62	969
Poznań	1 927	7 057	8 984	816	3 797	4 613	4 371
Bydgoszcz	375	1 653	2 028	100	1 269	1 369	659
Wojew. Poznańskie	244	3 130	3 374	186	2 497	2 683	691
„ Pomorskie	822	2 124	2 946	177	1 141	1 318	1 628
Gdańsk	1 072	5 041	6 113	641	2 193	2 834	3 279
Warszawa	6 324	19 357	25 681	3 650	11 235	14 885	10 796
Wojew. Warszawskie	206	1 332	1 538	429	629	1 058	480
Łódź	324	6 130	6 454	248	3 279	3 527	2 927
Wojew. Łódzkie	182	970	1 152	169	1 624	1 793	— 641
„ Lubelskie	86	2 537	2 623	—	1 160	1 160	1 463
Rejon Radomski	66	337	403	40	318	358	45
Wojew. Białostockie	36	520	556	45	185	230	326
„ Wileńskie	186	1 095	1 281	64	344	408	873
„ Nowogrodzkie	2	147	149	41	—	41	108
„ Poleskie	26	244	270	7	38	45	225
„ Wołyńskie	80	452	532	3	148	151	381
Razem zamówień prywatnych	25 970	82 354	108 324	12 706	45 654	58 360	49 964
Samorządy	786	372	1 158	314	470	784	374
Rząd	1 930	2 627	4 557	488	1 332	1 820	2 737
Huty Syndykatowe	50	1 264	1 314	—	896	896	418
Razem:	28 736	86 617	115 353	13 508	48 352	61 860	53 493

Z przytoczonych powyżej cyfr wynika, że klientela prywatna, Samorządy, Rząd i Huty Syndykatowe uczestniczyły w 1928 r. w zamówieniach żelaza betonowego i formowego w znacznie większej mierze, niż w roku poprzednim.

Charakterystycznem również jest, iż zamówienia prywatne na oba wymienione gatunki żelaza zwiększyły się we wszystkich rejonach za wyjątkiem Wojew. Łódzkiego (bez m. Łodzi).

Zestawiając wyniki działalności w dziedzinie rozbudowy z potrzebami kraju w tym względzie, stwierdzamy, iż z powodu braku funduszów ruch budowlany nie osiągnął jeszcze w roku sprawozdawczym właściwych rozmiarów.

Na zwiększenie się zamówień, przeznaczonych dla **prywatnych przedsiębiorstw komunikacji** wpłynęły głównie zlecenia, pochodzące od Warszawskich Dróg Dojazdowych, Łódzkich Tramwajów Elektrycznych i Kolei Wyrzyskiej.

Zlecenia prywatnych przedsiębiorstw komunikacji doznałyby niewątpliwie znaczniejszego ożywienia, gdyby huty rozszerzyły program walcowa-

nia na szyny tramwajowe, które są obecnie po większej części sprowadzane z zagranicy.

Pomyślniejsze, niż w roku poprzednim, ukształtowanie się zleceń **przemysłu drzewnego** nastąpiło dzięki poważniejszym zamówieniom ze strony gospodarstw leśnych.

Wzrost zamówień cukrowni notujemy głównie w województwach poznańskiem i warszawskiem.

Pomiędzy zleceniami pozostałych gałęzi przemysłu zajęły pierwsze miejsce fabryki chemiczne osiadłe na terenie województwa śląskiego i krakowskiego.

RZĄD.

Z ogólnej ilości zamówień udzielonych Syndykatowi w 1928 r. przez Rząd przypadało na Ministerstwo Komunikacji 98,21%, reszta zaś a mianowicie 1,79% na pozostałe instytucje rządowe.

Zamówienia Ministerstwa Komunikacji wykazały w stosunku do 1927 r. wzrost o 41 595 t, zamówienia zaś pozostałych instytucyj rządowych zwiększyły się w tym czasie o 1 694 t.

Poniżej zamieszczamy zestawienie ogólnej ilości zamówień Ministerstwa Komunikacji za 1928 r. i 1927 r. z wyszczególnieniem każdego produktu.

ZAMÓWIENIA MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Produkt	Rok	Tonn	w porównaniu do roku 1927	
			wzrost tonn	spadek tonn
Żelazo sztabowe	1928	7 217	—	202
	1927	7 419		
Żelazo bednarskie	1928	273	50	—
	1927	223		
Żelazo formowe	1928	1 297	288	—
	1927	1 009		
Żelazo uniwersalne	1928	377	151	—
	1927	226		
Drut walcowany	1928	—	—	6
	1927	6		
Blacha cienka poniżej 1 m/m	1928	2 768	1 011	—
	1927	1 757		
Blacha cienka od 1—5 m/m	1928	1 513	232	—
	1927	1 281		
Blacha gruba 5 m/m i wyżej	1928	2 141	389	—
	1927	1 752		
Półwyroby	1928	470	—	120
	1927	590		
Szyny powyżej 115 m/m	1928	111 265	33 747	—
	1927	77 518		
Łubki i podkładki do szyn powyżej 115 m/m.	1928	26 747	7 434	—
	1927	19 313		
Łapki	1928	40	—	174
	1927	214		
Zestawy do kół i części do nich	1928	12 787	—	1 145
	1927	13 932		
Sztuki kute	1928	93	—	60
	1927	153		
Razem:	1928	166 988	41 595	—
	1927	125 393		

PODZIAŁ ZAMÓWIEŃ KLIENTELI PRYWATNEJ NA REJONY ZA 1928 R.

według pochodzenia zamówień

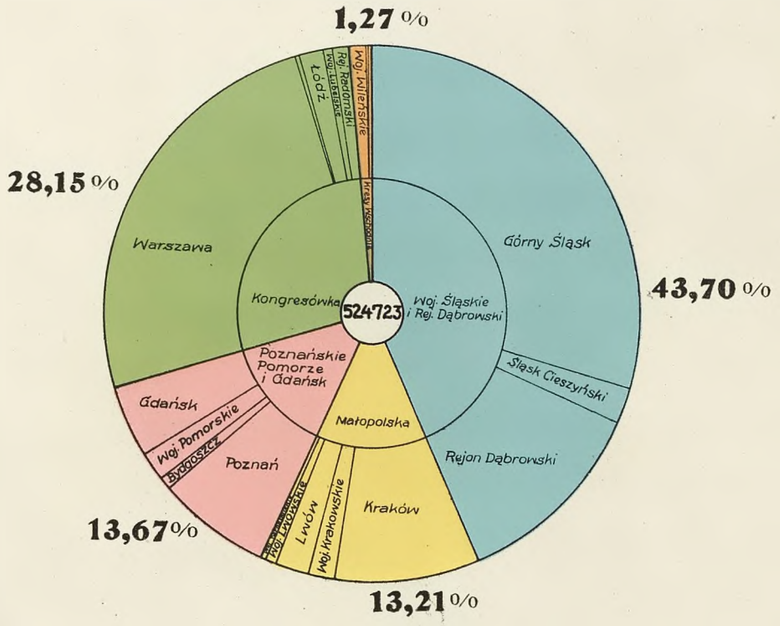

według przeznaczenia zamówień

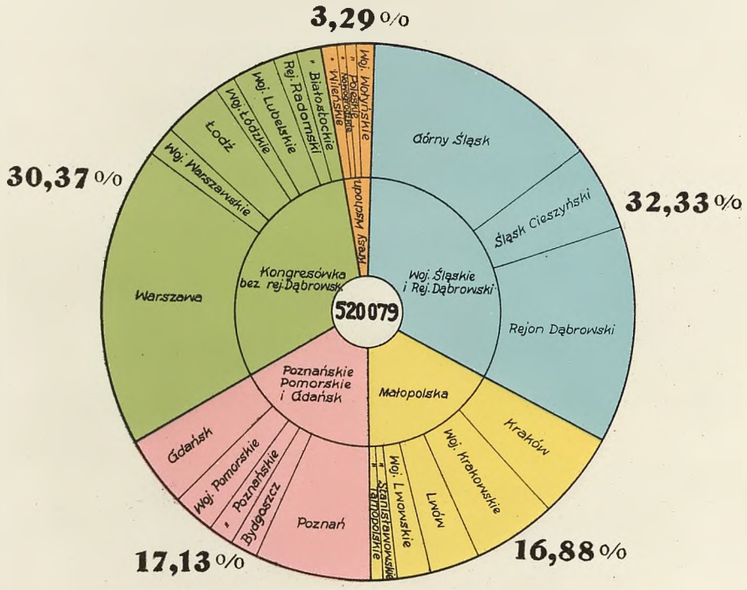

REJONY	TONNY	TONNY	%	%
1. Górny Śląsk	155 358		29,61	
2. Śląsk Cieszyński	11 025		2,10	
3. Rejon Dąbrowski	62 931		11,99	
Razem Wojew. Śląskie i Rejon Dąbrowski		**229 314**		**43,70**
4. Kraków	44 956		8,57	
5. Województwo Krakowskie	8 609		1,64	
6. Lwów	10 788		2,05	
7. Województwo Lwowskie	3 262		0,62	
8. Województwo Stanisławowskie	1 711		0,33	
9. Województwo Tarnopolskie	—		—	
Razem Małopolska		**69 326**		**13,21**
10. Poznań	35 778		6,82	
11. Bydgoszcz	4 024		0,77	
12. Województwo Poznańskie	60		0,01	
13. Województwo Pomorskie	8 928		1,70	
14. Gdańsk	22 956		4,37	
Razem Poznańskie, Pomorze i Gdańsk		**71 746**		**13,67**
15. Warszawa	129 771		24,73	
16. Województwo Warszawskie	1 355		0,26	
17. Łódź	7 872		1,50	
18. Województwo Łódzkie	21		—	
19. Województwo Lubelskie	3 435		0,66	
20. Rejon Radomski	5 193		0,99	
21. Województwo Białostockie	33		0,01	
Razem Kongresówka bez Rejonu Dąbrowskiego		**147 680**		**28,15**
22. Województwo Wileńskie	4 694		0,90	
23. Województwo Nowogrodzkie	633		0,12	
24. Województwo Poleskie	1 274		0,24	
25. Województwo Wołyńskie	56		0,01	
Razem Kresy Wschodnie		**6 657**		**1,27**
RAZEM ZAMÓWIENIA PRYWATNE		**524 723**		**100,00**

REJONY	TONNY	TONNY	%	%
1. Górny Śląsk	74 580		14,34	
2. Śląsk Cieszyński	25 501		4,90	
3. Rejon Dąbrowski	68 061		13,09	
Razem Wojew. Śląskie i Rejon Dąbrowski		**168 142**		**32,33**
4. Kraków	26 677		5,13	
5. Województwo Krakowskie	26 679		5,13	
6. Lwów	15 355		2.95	
7. Województwo Lwowskie	10 383		2,00	
8. Województwo Stanisławowskie	4 967		0,95	
9. Województwo Tarnopolskie	3 753		0,72	
Razem Małopolska		**87 814**		**16,88**
10. Poznań	36 554		7,03	
11. Bydgoszcz	8 703		1,67	
12. Województwo Poznańskie	8 197		1,58	
13. Województwo Pomorskie	13 250		2,55	
14. Gdańsk	22 381		4,30	
Razem Poznańskie, Pomorze i Gdańsk		**89 085**		**17,13**
15. Warszawa	94 547		18,18	
16. Województwo Warszawskie	9 637		1,85	
17. Łódź	18 802		3,62	
18. Województwo Łódzkie	6 406		1,23	
19. Województwo Lubelskie	13 465		2,59	
20. Rejon Radomski	7 362		1,42	
21. Województwo Białostockie	7 718		1,48	
Razem Kongresówka bez Rejonu Dąbrowskiego		**157 937**		**30,37**
22. Województwo Wileńskie	4 795		0,92	
23. Województwo Nowogrodzkie	2 764		0,53	
24. Województwo Poleskie	3 133		0,61	
25. Województwo Wołyńskie	6 409		1,23	
Razem Kresy Wschodnie		**17 101**		**3,29**
RAZEM ZAMÓWIENIA PRYWATNE		**520 079**		**100,00**

PODZIAŁ ZAMÓWIEŃ PRYWATNYCH NA REJONY.

Podział zamówień klienteli prywatnej na rejony w 1928 r. przedstawiony jest na tablicy VII.

W stosunku do 1927 r. nastąpił we wszystkich dzielnicach wzrost zamówień. Wzrost ten wynosił:

	wg. pochodzenia zam. tonny	%	wg. przeznaczenia zam. tonny	%
Woj. Śląskie i Rej. Dąbrowski	72 343	46,09	47 295	39,14
Kongresówka bez Rej. Dąbr.	27 053	22,43	40 171	34,11
Poznańskie, Pomorze i Gdańsk	34 834	94,37	37 723	73,44
Małopolska	22 273	47,33	26 577	43,40
Kresy Wschodnie	406	6,49	1 431	9,13
Razem:	156 909	42,66	153 197	41,76

Z podanych powyżej cyfr wynika, że najsilniejszy wzrost wykazało Poznańskie, Pomorze i Gdańsk, najsłabszy zaś Kresy Wschodnie. Wzrost zamówień Poznańskiego, Pomorza i Gdańska spowodowany został w głównej mierze traktowaniem zamówień W. M. Gdańska w okresie sprawozdawczym, jako zamówień krajowych, podczas gdy w roku poprzednim znaczna część zamówień, przeznaczonych dla W. M. Gdańska była zawarta na warunkach pośredniego eksportu, a zatem nie była uwzględniona w omawianym obecnie dziale statystyki sprzedaży.

Znaczny rozwój obrotów z W. M. Gdańskiem jest wynikiem celowej, aczkolwiek połączonej nieraz z wielkiemi ofiarami polityki sprzedaży, prowadzonej przez Syndykat.

Na wzrost zamówień w Poznańskiem wpłynęły również korzystnie zlecenia, przeznaczone dla Powszechnej Wystawy Krajowej, która odbędzie się w Poznaniu w czasie od maja do września 1929 r.

Zamówienia Kresów Wschodnich nie dały dotychczas pożądanych rezultatów mimo wytężonej działalności Syndykatu nad uzdrowieniem stosunków i reorganizacją handlu żelazem na Kresach.

Niejednokrotnie wskazywał Syndykat miarodajnym czynnikom na możliwości zwiększenia zdolności konsumcyjnej Kresów Wschodnich, w szczególności zaś na ścisłą zależność, istniejącą pomiędzy rozbudową sieci komunikacyjnej i konsumcją poszczególnych ośrodków kraju. Co się tyczy konsumcji żelaza, to z poniżej zamieszczonej tabeli wynika jasno, jak ścisła zachodzi zależność pomiędzy stanem dróg, a zbytem żelaza.

Województwo	Drogi bite w km.	Konsumcja wyrobów walcownianych w 1928 r. w tonnach					
Poznańskie	5 931	53 454 t	z czego	Poznań i Bydgoszcz	45 257 t	prowincja	8 197 t
Lubelskie	1 709	13 465 „	„ „	Lublin	5 535 „	„	7 930 „
Wołyńskie	830	6 409 „	„ „	Łuck	745 „	„	5 664 „
Poleskie	765	3 133 „	„ „	Brześć	1 592 „	„	1 541 „
Nowogrodzkie	561	2 764 „	„ „	Nowogródek	198 „	„	2 566 „
Wileńskie	308	4 795 „	„ „	Wilno	4 162 „	„	633 „

Do dalszych przyczyn, które jeszcze przez szereg lat wpływać będą na stosunkowo słabszy rozwój konsumcji żelaza na Kresach Wschodnich w zestawieniu z rozwojem zamówień pozostałych dzielnic kraju, wymienić wypada bogactwa leśne (tani budulec) oraz ogólne zubożenie, będące wynikiem wieloletniej wojny, która rozgrywała się głównie na tych terenach.

Zamieszczone poniżej zestawienie wykazuje zmiany, jakim uległ udział procentowy poszczególnych dzielnic w ogólnej wysokości zamówień prywatnych w okresie sprawozdawczym w stosunku do 1927 r. Udział ów wynosił:

	wg. pochodzenia zam.		wg. przeznaczenia zam.	
	1928 r.	1927 r.	1928 r.	1927 r.
Woj. Śląskie i Rejon Dąbrowski	43,70%	42,67%	32,33%	32,94%
Kongresówka bez Rej. Dąbr.	28,15 „	32,80 „	30,37 „	32,10 „
Poznańskie, Pomorze i Gdańsk	13,67 „	10,04 „	17,13 „	14,00 „
Małopolska	13,21 „	12,79 „	16,88 „	16,69 „
Kresy Wschodnie	1,27 „	1,70 „	3,29 „	4,27 „
Razem:	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Ogólny pogląd na konsumcję żelaza klienteli prywatnej w każdej dzielnicy z uwzględnieniem zapotrzebowania handlu na skład i zamówień reszty odbiorców (przemysł, samorządy i różni) daje nam tablica VIII.

KONSUMCJA WYROBÓW WALCOWNIANYCH NA GŁOWĘ LUDNOŚCI.

Przechodząc do bardziej szczegółowej analizy zamówień, przeznaczonych dla poszczególnych części kraju zamieszczamy na stronie następnej zestawienie zbytu produktów zsyndykowanych za 1928 i 1927 r. z podziałem na województwa i głowę ludności.

Ogólna ilość produktów zsyndykowanych odebrana przez Rząd, Samorządy i Huty Zsyndykowane wynosiła w 1928 r. 214 902 t, tj. na głowę ludności 8,00 kg. Dodawszy zaś do tej cyfry przeciętną zamówień prywatnych, a mianowicie 18,53 kg. otrzymamy w rezultacie 26,53 kg.

Biorąc za podstawę obliczenia nie ilość mieszkańców z dnia spisu ludności (30 września 1921 r.), lecz z dnia 1 stycznia 1928 r., który według szacunku Głównego Urzędu Statystycznego wynosi 30 212 962 dochodzimy do wniosku, że konsumcja materjałów zsyndykowanych wynosiła w 1928 r. na głowę ludności nie 26,53 kg. lecz 23,59 kg. Zbyt na 1 km.^{2} wynosił w Polsce w 1928 r. 1 835 kg. (w 1927 r. 1 361 kg).

Cyfry powyższe nie obejmują całkowitego zużycia żelaza na głowę ludności względnie na km^2 w kraju.

Pragnąc uzyskać cyfry ostateczne, należałoby w przytoczonych powyżej obliczeniach uwzględnić nadto: własne zapotrzebowanie uczestników Syndykatu, konsumcję materjałów niezsyndykowanych oraz import żelaza i wyrobów żelaznych z zagranicy.

Dla uzupełnienia analizy zamówień pod względem ich terytorjalnego rozmieszczenia zamieszczamy poniżej zestawienie, ilustrujące zbyt wyrobów zsyndykowanych w poszczególnych miastach.

OGÓLNA WYSOKOŚĆ ZAMÓWIEŃ KLIENTELI PRYWATNEJ I SAMORZĄDÓW

WEDŁUG STATYSTYKI ODBIORCÓW

1928 r.

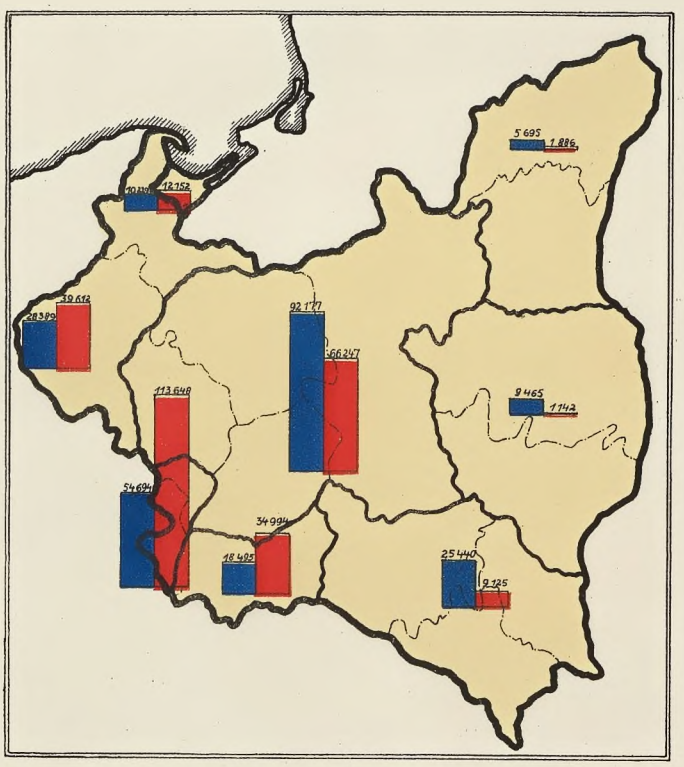

1927 r.

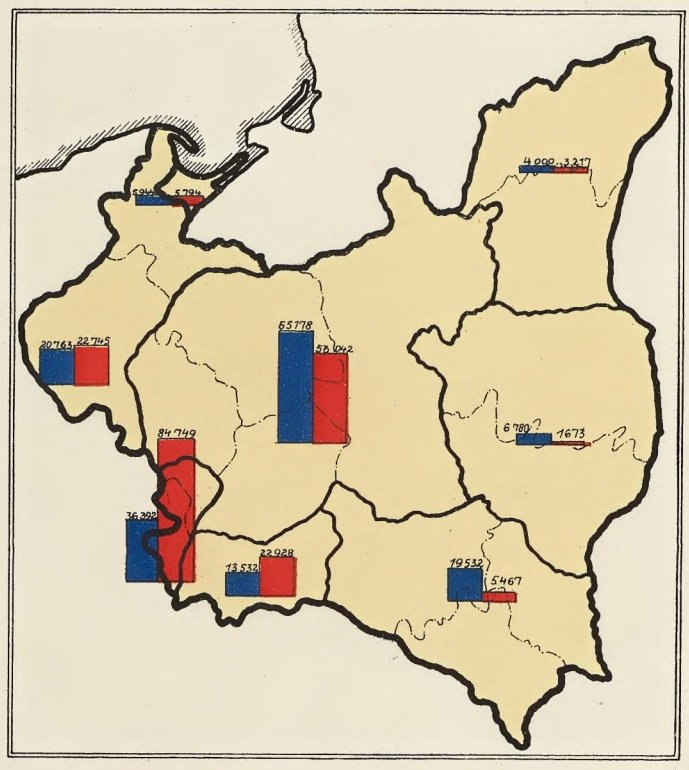

Handel na skład — Pozostali odbiorcy

Na pozycję pozostali odbiorcy składają się:

	1928 r.	1927 r.
Przemysł	275 109 t	177 656 t
Samorządy	2 311 „	1 188 „
Różni	1 386 „	17 105 „
	278 806 t	195 949 t

1928 r.

Wyszczególnienie	Woj. Śląskie i Rejon Dąbrowski	Kongresówka bez Rejonu Dąbrowskiego	Małopolska Zachodnia	Małopolska Wschodnia	Woj. Poznańskie i Pomorskie	Gdańsk	Woj. Wileńskie i Nowogrodzkie	Woj. Poleskie i Wołyńskie	Razem tonn
Handel na skład	54 694	92 177	18 495	25 440	28 389	10 229	5 695	8 465	243 584
Pozostali odbiorcy	113 648	66 247	34 994	9 125	39 612	12 152	1 886	1 142	278 806
Razem	168 342	158 424	53 489	34 565	68 001	22 381	7 581	9 607	522 390

1927 r.

Wyszczególnienie	Woj. Śląskie i Rejon Dąbrowski	Kongresówka bez Rejonu Dąbrowskiego	Małopolska Zachodnia	Małopolska Wschodnia	Woj. Poznańskie i Pomorskie	Gdańsk	Woj. Wileńskie i Nowogrodzkie	Woj. Poleskie i Wołyńskie	Razem tonn
Handel na skład	36 392	65 178	13 532	19 532	20 763	5 944	4 000	6 780	172 121
Pozostali odbiorcy	84 749	53 042	22 928	5 467	22 745	2 128	3 217	1 673	195 949
Razem	121 141	118 220	36 460	24 999	43 508	8 072	7 217	8 453	368 070

UWAGA: W powyższej tablicy uwzględnione są jedynie zamówienia przydzielone hutom na poczet kwot udziałowych. Pozatem przyjęto na warunkach pośredniego eksportu dla stoczni gdańskiej w 1927 r. — 3 666 t, w r. 1928 — 701 t, co uwzględniono w wykresie celem lepszego zobrazowania zamówień W. M. Gdańska.

ZBYT WYROBÓW ZSYNDYKOWANYCH W 1928 R. Z PODZIAŁEM NA POSZCZEGÓLNE WOJEWÓDZTWA I W PRZELICZENIU NA GŁOWĘ LUDNOŚCI.

Województwo	Powierzchnia rejonu w km²	Ilość mieszkańców wg. spisu z 30. IX. 1921 r.	Zbyt żelaza według statystyki odbiorców			
			w tonnach		w kg na głowę ludności	
			1928 r.	1927 r.	1928 r.	1927 r.
Śląskie	4 230	1 124 967	100 081	71 410	88,96	63,48
Warszawskie	29 431	3 049 511	104 184	75 483	34,16	24,75
Kieleckie	25 736	2 535 781	75 423	57 324	29,74	22,61
Poznańskie	26 528	1 967 865	53 454	34 807	27,16	17,69
Krakowskie	17 448	1 992 810	53 356	36 407	26,77	18,27
Pomorskie	16 386	935 643	13 250	8 487	14,16	9,07
Łódzkie	19 034	2 252 769	25 208	19 700	11,19	8,74
Lwowskie	27 024	2 718 014	25 738	18 661	9,47	6,87
Lubelskie	31 160	2 087 951	13 465	9 832	6,45	4,71
Białostockie	32 450	1 301 858	7 718	4 864	5,93	3,74
Wileńskie	29 109	1 005 565	4 795	4 134	4,77	4,11
Wołyńskie	30 274	1 437 569	6 409	5 135	4,46	3,57
Stanisławowskie	18 368	1 339 191	4 967	4 148	3,71	3,10
Poleskie	42 280	879 417	3 133	3 318	3,56	3,77
Nowogrodzkie	22 692	800 761	2 764	3 083	3,45	3,85
Tarnopolskie	16 240	1 428 520	3 753	2 021	2,63	1,41
Ogółem zamówienia prywatne bez W. M. Gdańska	388 390	26 858 192	497 698	358 814	18,53	13,36
Zamówienia Rządu, Samorządów, Hut Syndykat. i W. M. Gdańska			214 902	169 965	8,00	6,33
Ogółem na głowę ludności:					26,53	19,69

KONSUMCJA WYROBÓW ZSYNDYKOWANYCH W POSZCZEGÓLNYCH MIASTACH

według statystyki odbiorców.

Miasta	1928 r. Tonny	1928 r. Razem	1927 r. Tonny	1927 r. Razem
Warszawa	94 547		67 113	
Poznań	36 554		21 634	
Katowice	34 200		32 027	
Będzin	30 694		16 589	
Kraków	26 677		19 421	
W. M. Gdańsk	22 381		8 068	
Łódź	18 802		12 796	
Bielsko	15 956		12 948	
Lwów	15 355		10 420	
Sosnowiec	11 747	306 913	10 584	211 600
Król. Huta	8 961		4 953	
Bydgoszcz	8 703		6 684	
Grudziądz	8 282		5 162	
Tarnów	6 446		2 331	
Lublin	5 535		4 846	
Wilno	4 162		2 590	
Włocławek	3 919		3 010	
Częstochowa	3 585		2 723	
Białystok	3 583		958	
Dąbrowa Górn.	3 435		3 790	
Przemyśl	2 704		1 703	
Kowel	2 502		1 289	
Radom	2 348		1 534	
Stanisławów	2 268		2 390	
Równe	1 931		1 810	
Gdynia	1 744		751	
Kalisz	1 709		1 211	
Brześć n/B.	1 592		931	
Tarnopol	1 378		921	
Chełm	1 370		618	
Rzeszów	1 098		1 103	
Grodno	1 044	78 299	1 063	52 371
Kielce	936		2 128	
Kołomyja	932		811	
Toruń	844		1 124	
Piotrków	760		668	
Gniezno	747		559	
Łuck	745		869	
Zawiercie	647		619	
Stryj	637		466	
Cieszyn	634		473	
Płock	627		397	
Inowrocław	481		306	
Nowy Sącz	449		427	
Pińsk	445		397	
Baranowicze	406		462	
Tomaszów Maz.	344		483	
Tczew	337		365	
Pabjanice	279		264	
Nowogródek	198		106	
Drohobycz	120	10 568	207	11 131
Razem:		395 780		275 102
Inne miejscowości:		124 299		91 780
Ogółem zamów. prywatne:		520 079		366 882

KWARTALNE I ROCZNE CYFRY

przydziałów Syndykatu i obciążeń za transakcje przedsyndykatowe w stosunku do kwot udziałowych hut za 1927 i 1928 r.

cyfry kwartalne — cyfry roczne 1928 — „ „ 1927

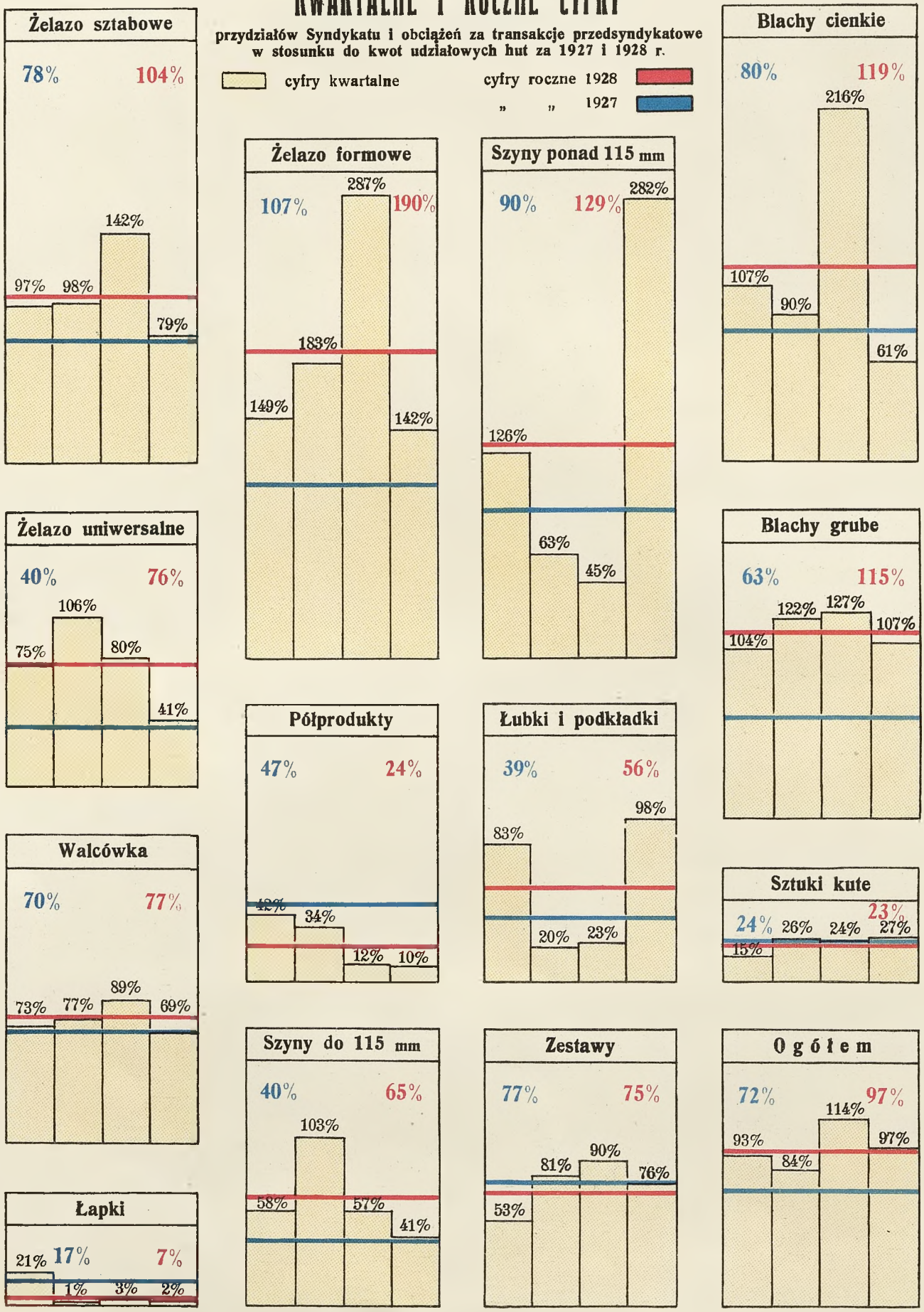

STOSUNEK ZAMÓWIEŃ DO KWOT UDZIAŁOWYCH.

Zamieszczone poniżej zestawienie wykazuje, w jakim stosunku do kwot udziałowych znajdowały się w latach 1928 i 1927 zarówno zamówienia przydzielone przez Syndykat, jak i wysyłki hut na poczet transakcyj przedsyndykatowych.

Nadmieniamy, że począwszy od 1 lipca 1928 r. wysokość kwot udziałowych w tonnach została dla poszczególnych grup zmieniona. Za podstawę obliczeń obraliśmy jednakowoż kwoty z przed 1 lipca 1928 r., gdyż w przeciwnym razie porównanie ze stanem z 1927 r. nie dałoby nam wiernego obrazu zmian, jakie zaszły między obu omawianemi latami.

Grupa produktów	Miesięczne kwoty udziałowe tonn (obowiązujące do 1. lipca 1928	Stosunek procentowy do kwot udziałowych					
		przydziałów Syndykatu		obciążeń z tyt. wysyłek na poczet transakcyj przedsyndykatowych		ogólnej sumy obciążeń	
		1928	1927	1928	1927	1928	1927
Półwyroby	6 728	24%	47%	—	—	24%	47%
Żelazo sztabowe	20 968	103%	77%	1%	1%	104%	78%
Żelazo uniwersalne	848	59%	32%	17%	8%	76%	40%
Żelazo formowe	3 804	190%	106%	—	1%	190%	107%
Walcówka	4 847	77%	68%	—	2%	77%	70%
Blacha gruba	2 834	115%	62%	—	1%	115%	63%
Blacha cienka	6 420	119%	79%	—	1%	119%	80%
Szyny do 115 m/m włącznie	1 756	65%	40%	—	—	65%	40%
Szyny powyżej 115 m/m	7 500	129%	90%	—	—	129%	90%
Łubki i podkładki	4 330	56%	39%	—	—	56%	39%
Łapki	143	7%	17%	—	—	7%	17%
Zestawy i części do nich	2 236	75%	77%	—	—	75%	77%
Sztuki kute	167	23%	24%	—	—	23%	24%
Razem:	62 581	97%	71%	—	1%	97%	72%

Celem wyrazistszego przedstawienia, w jakiej mierze były zatrudnione huty w poszczególnych kwartałach 1928 r. zamieszczamy obok tablicę IX.

Ogólnie biorąc stwierdzamy, że zbyt materjałów zsyndykowanych osiągnął maximum natężenia (114% kwot udziałowych) w III. kwartale 1928 r.

OGÓLNA WYSOKOŚĆ OBCIĄŻEŃ NA POCZET KWOT UDZIAŁOWYCH.

Ogólny stan obciążeń kwot udziałowych przedstawiał się w pierwszem trzechleciu działalności Syndykatu jak następuje:

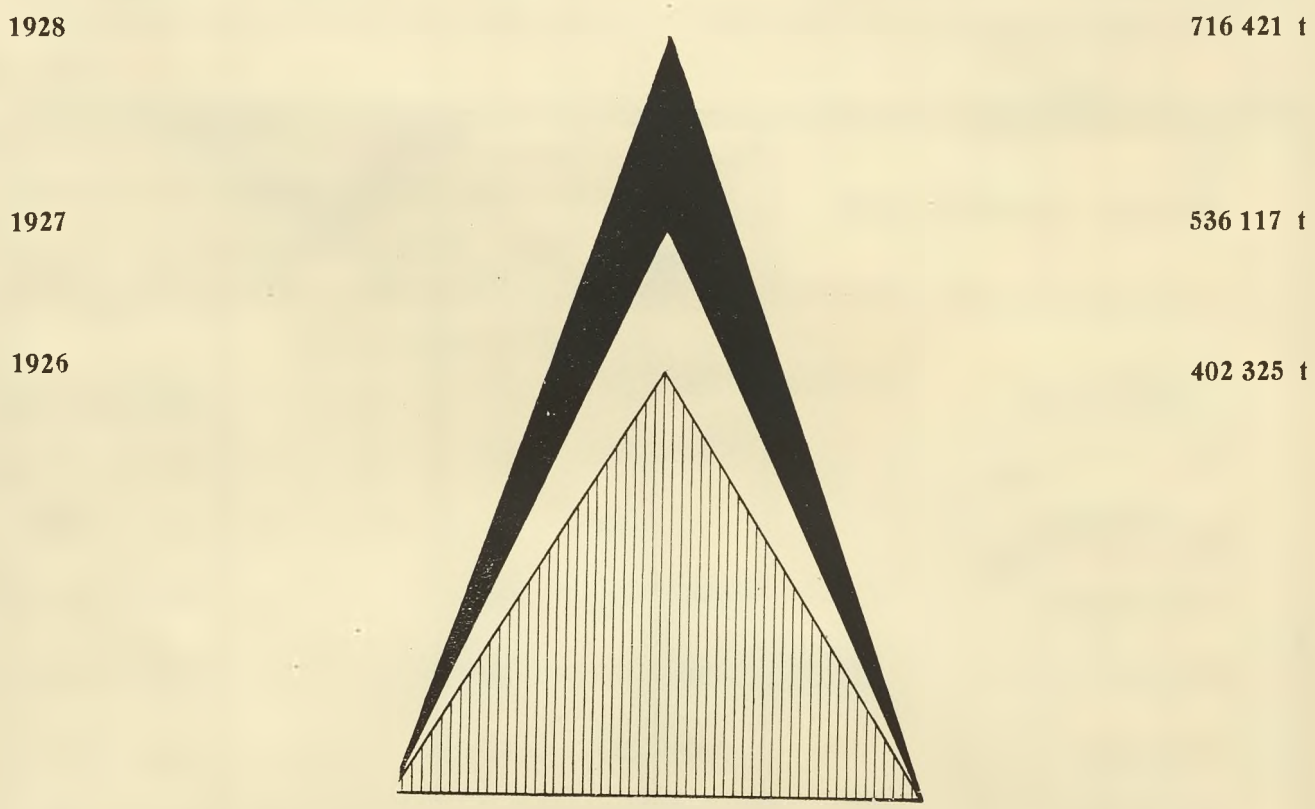

Na ogólną sumę obciążeń, wynoszącą w 1928 r. 716 421 t złożyły się przydziały Syndykatu w wysokości 712 600 t oraz obciążenie z tytułu wykonania zamówień przedsyndykatowych, wynoszące 3 821 t.

W stosunku do 1927 r. ogólna wysokość:

przydziałów Syndykatu wzrosła o . .	183,821 t
obciążeń natomiast na transakcje przedsyndykatowe spadła o . . .	3 517 t
czyli, że ogólna wysokość transakcyj zanotowanych przez Syndykat (oprócz transakcyj zawartych na warunkach pośredniego eksportu) zwiększyła się ogółem o	180 304 t

Zmiany w stanie obciążeń kwot udziałowych w poszczególnych kwartałach 1927 i 1928 r. uwidocznione są w wykresie poniższym (tabl. X.).

TABLICA X.

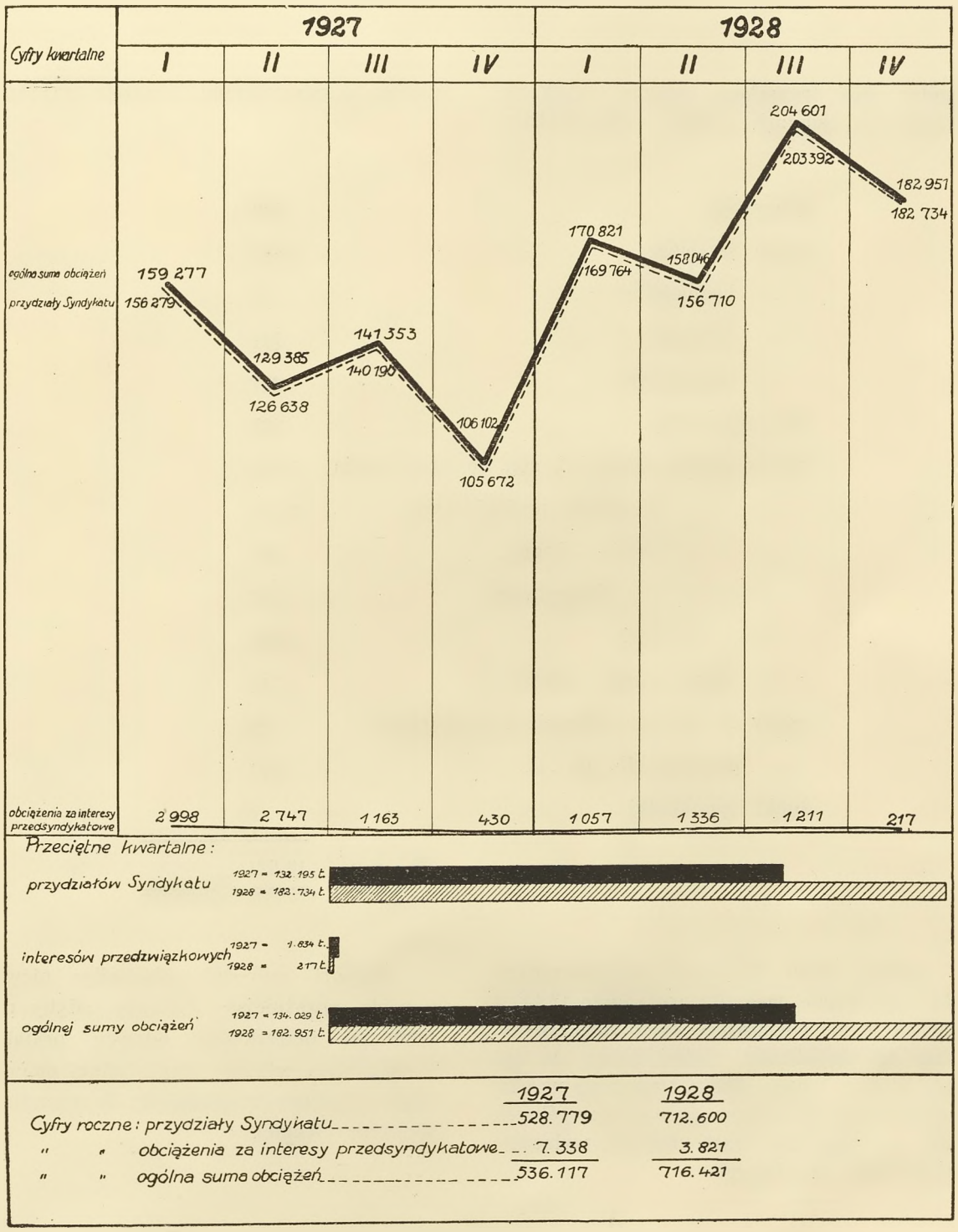

	1927	1928
Cyfry roczne: przydziały Syndykatu	528. 779	712. 600
" " obciążenia za interesy przedsyndykatowe	7. 338	3. 821
" " ogólna suma obciążeń	536. 117	716. 421

EKSPORT POŚREDNI.

Ogólna ilość transakcyj przeznaczonych na eksport pośredni osiągnęła w 1928 r. cyfrę 19 621 t, z czego na poszczególne materjały przypadało:

półwyroby	999 t
żelazo sztabowe	1 844 „
„ bednarskie	18 „
„ formowe	101 „
„ uniwersalne	227 „
drut walcowany	835 „
blachy cienkie poniżej 1 mm do cynkowania	5 806 „
„ „ handlowe poniżej 1 mm	3 128 „
„ „ od 1 — 5 mm	296 „
„ „ 1× dekapowane	403 „
„ „ 2× „	4 005 „
„ grube 5 mm i wyżej	1 716 „
szyny do 115 mm włącznie z akcesorjami	26 „
„ powyżej 115 mm	211 „
łubki i podkładki	6 „
Razem:	19 621 t

Z ogólnej ilości zamówień przeznaczonych w 1928 r. na eksport pośredni przypadało 12 151 t na transakcje nie obciążające kwot udziałowych.

Przy tej sposobności nadmieniamy, że począwszy od dnia 1 lipca 1928 r. transakcje na eksport pośredni przeprowadzane są w poszczególnych grupach, za wyjątkiem blach cienkich, wyłącznie na poczet kwot udziałowych.

Eksport pośredni osiągnąłby niewątpliwie o wiele poważniejsze rozmiary, gdyby nie stały temu na przeszkodzie odnośne postanowienia o wzajemnej ochronie terytorjalnej obowiązujące nasze hutnictwo w odniesieniu do Austrji, Czechosłowacji i Węgier.

WPŁYWY SYNDYKATU W GOTÓWCE, WEKSLACH I W DRODZE ROZLICZEŃ ZA 1927 I 1928 R.

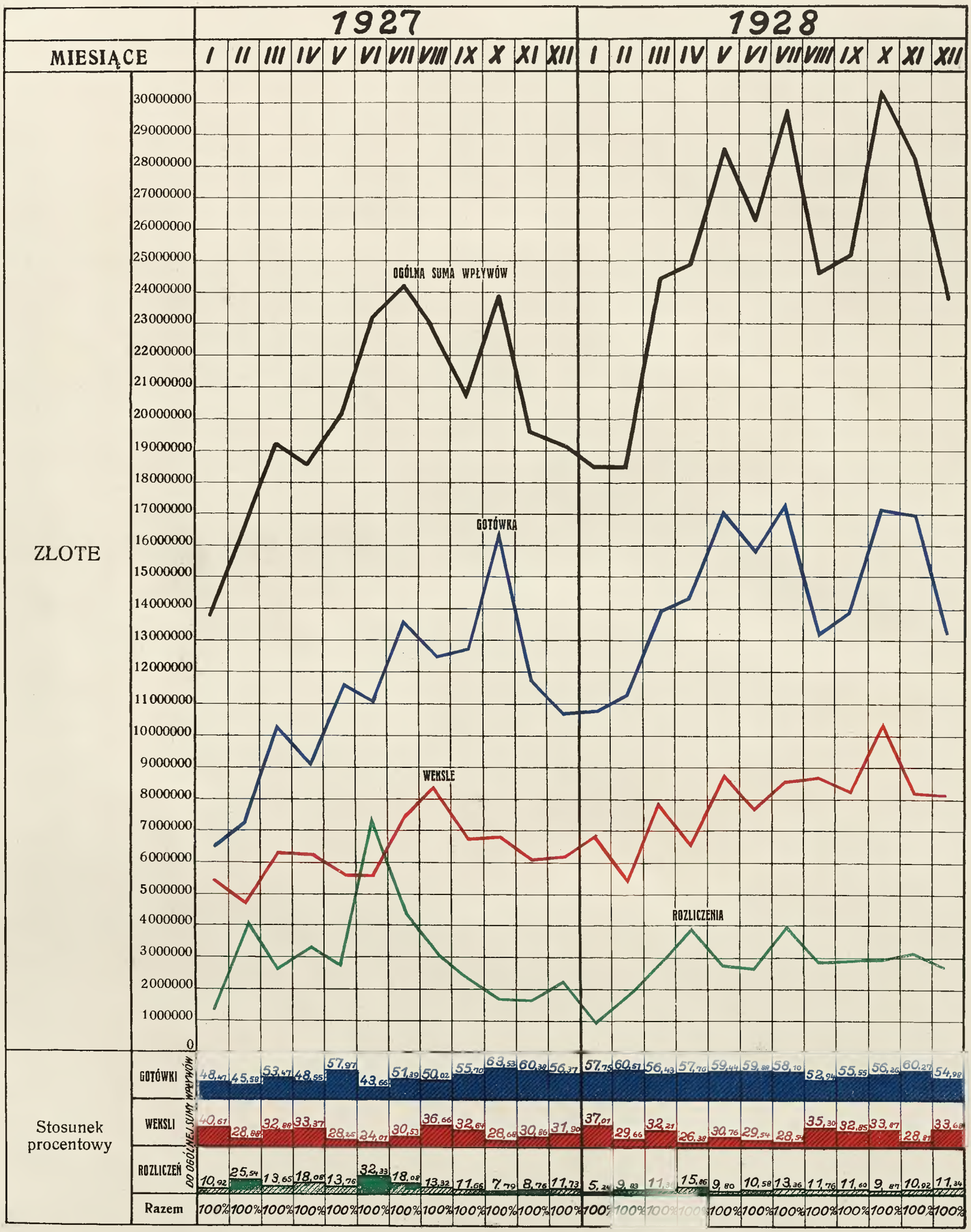

STOSUNEK OBLIGA AKCEPTÓW DO OBLIGA WEKSLI KLIENTÓW

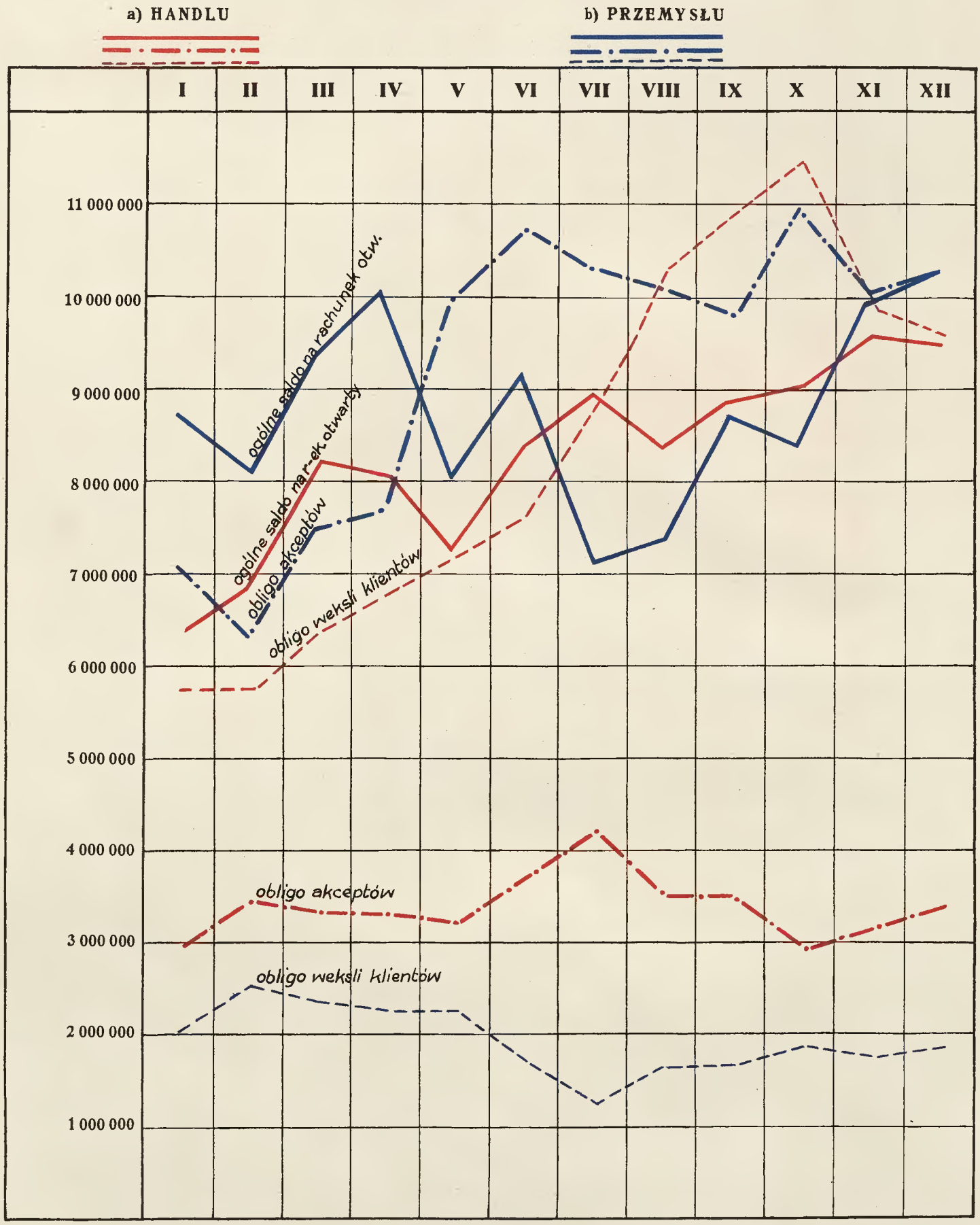

SPRAWY FINANSOWE.

Obroty pieniężne Syndykatu w roku 1928 osiągnęły cyfrę

303.897.269,98 zł.

Stosunek wzajemny wpływów w gotówce, wekslach oraz rozliczeń bezpośrednich z rachunków hut na rzecz osób trzecich przedstawiał się w okresie sprawozdawczym, jak następuje:

gotówka %	weksle %	rozliczenia z uczestnikami %
57,48	31,41	11,11

W roku 1928 zaprotestowano weksli w ilości 1,96% ogólnej sumy otrzymanych w roku sprawozdawczym weksli.

Dwa załączone wykresy (tablica XI i tablica XII) przedstawiają graficznie stosunek wpływów Syndykatu w gotówce, wekslach i w drodze rozliczeń, oraz procentowy stan weksli protestowanych w Banku Polskim w porównaniu z Syndykatem.

W grudniu r. 1927 wystąpili uczestnicy Syndykatu z żądaniem zapłaty należności za dostawy, nie jak dotychczas sukcesywnie, w ramach codziennych wpływów i w procentowym stosunku do udziału każdego uczestnika w dostawach danego miesiąca, — lecz w pewnych stałych terminach miesięcznych.

Sprawa ta była rozpatrywana poraz pierwszy na 10-tem posiedzeniu Komitetu Wykonawczego w dniu 16. XII. 1927 r., a sfinalizowaną została dnia 10. I. 1928 r. i przyjęta w tym samym dniu przez Uczestników Syndykatu na 18-tem posiedzeniu Zjednoczenia Głównego, przyczem wyznaczono następujące terminy płatności rachunków hut:

60% należytości 10-tego dnia następującego po dowie miesiąca,

40% „ 25-tego dnia następującego po dostawie miesiąca.

Kredyty potrzebne do takiego zapłacenia należytości hut uzyskaliśmy za pośrednictwem banków tutejszych zagranicą.

TABLICA XII.

STOSUNEK PROCENTOWY WEKSLI PROTESTOWANYCH DO OGÓLNEJ SUMY PORTFELU WEKSLOWEGO W BANKU POLSKIM I W SYNDYKACIE POLSKICH HUT ŻELAZNYCH

ZA CZAS OD 1. I. 1927 R. do 31. XII. 1928 R.

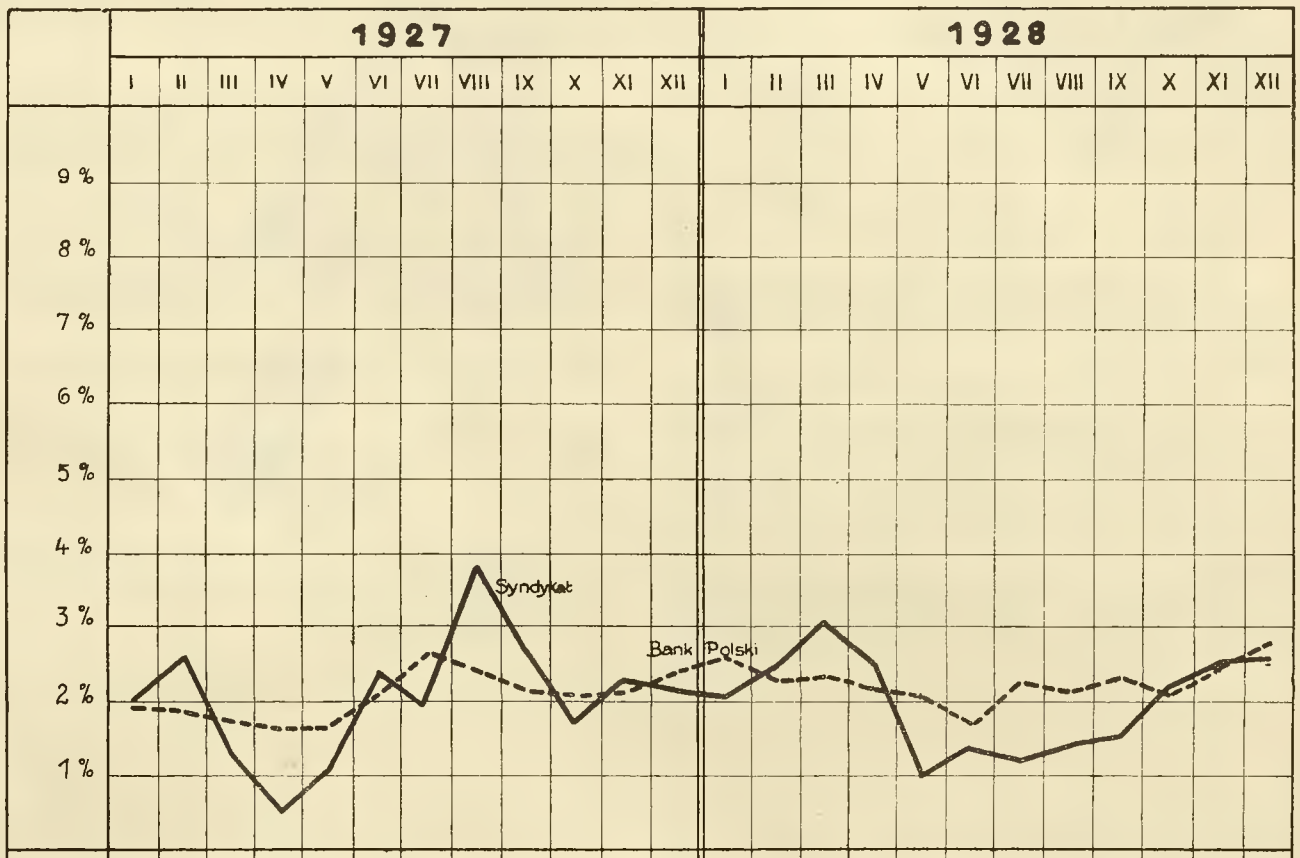

	1927												1928											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bank Polski %	1.96	1.95	1.72	1.68	1.69	2.10	2.53	2.34	2.16	2.03	2.05	2.34	2.69	2.22	2.27	2.20	2.04	1.82	2.27	2.14	2.32	2.08	2.47	2.87
Syndykat %	2.00	2.65	1.38	0.53	1.02	2.40	1.97	3.86	2.75	1.64	2.21	2.16	2.05	2.45	3.04	2.51	1.00	1.41	1.27	1.44	1.59	2.17	2.48	2.49

INKASO NALEŻYTOŚCI I SYTUACJA FINANSOWA ODBIORCÓW SYNDYKATU.

W roku sprawozdawczym nastąpiła dalsza konsolidacja finansowa w hurtownym handlu.

Uwidacznia się to w sposobie regulowania rachunków przez hurtowny handel jak i również w stosunku obliga akceptów własnych do obliga weksli klientowskich, któremi hurtownicy częściowo regulują faktury; stosunek ten ilustruje wykres na tablicy XIII. Z porównania ogólnego salda na rachunku otwartym z cyfrą obliga akceptów i obrotów ogólnych wynika, że hurtowny handel stosunkowo w małym stopniu korzystał z kredytu i należności swoje przeważnie regulował w terminie do 25 dni od daty wysyłki materjału.

W kilku wypadkach specjalne okoliczności skłoniły nas do udzielenia za odpowiedniem zabezpieczeniem poszczególnym firmom hurtownym dłuższych kredytów. Bez tych kilku wypadków wykres na tablicy XIII wykazałby jeszcze o wiele większą poprawę, jaka zaszła w bieżącym roku w sposobie regulowania faktur przez hurtowników. Dopiero w czwartym kwartale roku sprawozdawczego nastąpiło w tym rozwoju pewne pogorszenie sytuacji.

Odmiennie przedstawiała się sytuacja w metalowym przemyśle przetwórczym. W sprawozdaniu rocznem za rok 1927 wyraziliśmy nadzieję, że w roku 1928 przemysł ten będzie w stanie przełamać trudności finansowe, z jakiemi walczył w roku 1927.

Nadzieje te niestety zawiodły. Przeciwnie, regulowanie naszych dostaw było dla metalowego przemysłu przetwórczego połączone z jeszcze większemi trudnościami jak w roku ubiegłym. Przemysł w bardzo małym stopniu rozporządzał wekslami klientowskiemi, natomiast posługiwał się w znacznej mierze akceptami własnemi przy regulowaniu faktur.

Trudności te były w dużym stopniu spowodowane tą okolicznością, że metalowy przemysł przetwórczy był zmuszony udzielać swym odbiorcom długoterminowych kredytów, dochodzących np. w branży fabryk narzędzi rolniczych do 1 roku. Udzielanie tak długich kredytów było dla przemysłu przetwórczego koniecznością wobec konkurencji zagranicznej, która daje niezwykle korzystne warunki kredytowe.

Pozatem potrzebował metalowy przemysł przetwórczy poważnych sum na dokonywanie w roku sprawozdawczym znaczniejszych inwestycyj, przeprowadzanych naszem zdaniem w tempie zanadto wytężonem. Dostosowując się do tych potrzeb swych stałych odbiorców, Syndykat stał się stopniowo w coraz większych rozmiarach bankierem swych odbiorców. Zdając sobie sprawę z tej roli poczyniliśmy starania, aby w roku 1929 jako reakcyjnym w konjunkturze kontynuować naszą politykę niwelującą braki konjunkturalne.

TREŚĆ.

		Strona
1.	Uczestnicy Syndykatu	3
2.	Ogólna sytuacja gospodarcza w Polsce	5— 8
3.	Stosunki organizacyjne Syndykatu	9—10
4.	Stosunek Syndykatu do odbiorców	11—14
5.	Polityka cen	15—16
6.	Stosunek polskiego hutnictwa do hutnictwa zagranicznego	17—18
7.	Statystyka sprzedaży	19—35
8.	Sprawy finansowe	38
9.	Inkaso	39

Biblioteka Śląska w Katowicach
ID: 0030001905748
III 23374/1928
SL

ZAKŁADY GRAFICZNE K. MIARKI,
SP. WYD. Z OGR. POR. W MIKOŁOWIE.